

Załącznik nr 1
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: praca socjalna

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Śląski w
Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 26-27.04.2023 r.

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	27
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	33
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	36
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	41
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	44

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: ks. dr hab. Tadeusz Stanisławski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Leon Szot, ekspert PKA
2. dr hab. Przemysław Przybylski, ekspert PKA
3. Mateusz Kopaczyński, ekspert PKA ds. studenckich
4. mgr Dominik Czapczyk, ekspert PKA ds. pracodawców
5. mgr Artur Gawryszewski, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku politologia, prowadzonym na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie. PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na kierunku praca socjalna.

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z kierownictwem Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano rekomendacje, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	praca socjalna	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	260 h, 8 ECTS – praktyka zawodowa 120 h, 4 ECTS – praktyka dyplomowa Razem: 360 h, 12 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia są realizowane bez specjalności	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	153	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1 935 h	1202 h
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	149 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	Nie dotyczy – profil ogólnoakademicki W przypadku łącznej liczby punktów ECTS przyporządkowanej zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów:	

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

	95 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	62 ECTS	62 ECTS

Nazwa kierunku studiów	praca socjalna	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{3,4}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	260 h, 8 ECTS – praktyka zawodowa 120 h, 4 ECTS – praktyka dyplomowa Razem: 360 h, 12 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• <i>Mediacje i negocjacje</i> • <i>Gerontologiczna praca socjalna</i> • <i>Rewitalizacja i organizowanie społeczności lokalnej</i> • <i>Zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	153	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	840 h	644 h
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95 ECTS – studia II stopnia (MiN, RiOSL, GPS) ⁵ 97 ECTS – ZwPSiES ⁶	

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁵ Specjalności: *Mediacje i negocjacje* (MiN), *Rewitalizacja i organizowanie społeczności lokalnej* (RiOSL), *Gerontologiczna praca socjalna* (GPS).

⁶ Specjalność: *Zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej* (ZwPSiES).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	Nie dotyczy – profil ogólnoakademicki W przypadku łącznej liczby punktów ECTS przyporządkowanej zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów: 92 ECTS MiN 100 ECTS RiOSL 100 ECTS GPS 82 ECTS ZwPSiES	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	62 ECTS	62 ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek praca socjalna został uruchomiony w Uniwersytecie Śląskim w 2009 roku. Był kontynuacją prowadzonych wcześniej studiów socjologicznych o specjalności praca socjalna, które uruchomiono w 1994 roku. Koncepcja i cele kształcenia wynikały wprost z potrzeb społecznych i uregulowań prawnych, bowiem kształcenie na kierunku przygotowuje do „zawodu regulowanego”⁸, potrzebnego społecznie i wymagającego profesjonalnego przygotowania. Od samego początku w realizacji programu ściśle współpracowano z otoczeniem zapewniając studentom realizację praktyk i wizyt studyjnych, a także dostosowując program do potrzeb rynku pracy (szczególnie w zakresie zajęć seminaryjnych i fakultatywnych).

Koncepcja kształcenia uwzględnia również potencjał naukowo-dydaktyczny kadry Instytutu Socjologii, która w sposób aktywny uczestniczy w budowaniu i modyfikowaniu programu na przestrzeni lat (w 2006 roku zespół Studium Pracy Socjalnej UŚ wypracował standardy dla kierunku praca socjalna zatwierdzone przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego; 2011-2012 r. współpraca kadry przy opracowaniu efektów kształcenia na kierunku w ramach KRK; 2014-2015 r. przygotowanie programu studiów II stopnia na kierunku praca socjalna; 2022-2023 r. współpraca przy opracowywaniu nowego programu zgodnego z Nową Koncepcją Studiów UŚ). W podejmowanych działaniach badawczych i edukacyjnych współpracujemy zarówno z otoczeniem zewnętrznym w zakresie realizacji praktyk,

⁸ Jest kierunkiem, którego ukończenie uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, regulowanego przepisami prawa (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004, z późn. zm.).

projektów socjalnych i wizyt studyjnych, jak i otoczeniem wewnętrznym ze względu na interdyscyplinarny charakter wiedzy i umiejętności, jakie powinien posiadać absolwent. Najważniejszymi interesariuszami są sami studenci, wybierający studia na kierunku praca socjalna. Od samego początku (już na spotkaniach inauguracyjnych) i w trakcie kształcenia wskazujemy na kluczowe aspekty studiowanego kierunku i przyszłego zawodu. Określamy cele kształcenia i dajemy studentom swobodę wyboru zajęć specjalizacyjnych, fakultatywnych i seminaryjnych (projekty socjalne), a także jesteśmy otwarci na potrzeby studentów w zakresie ich propozycji.

Koncepcja i cele kształcenia, a także ich realizacja są zgodne ze Strategią uczelni na lata 2020-2025, która obejmuje 5 obszarów:

- Kadra – rozwój kadry poprzez: system motywacji, nagrody za pracę dydaktyczną, udział w szkoleniach, grupach projektowych, projektach dydaktycznych o charakterze międzynarodowym, wdrożenie polityki równościowej, poprawa dostępności uczelni, wzmocnienie systemu wsparcia psychologicznego – wszystkie je działania są dostępne dla kadry kierunku praca socjalna i w pełni przez nią wykorzystywane, co wykazano szczegółowo w raporcie samooceny i załącznikach dołączonych do raportu (m. in. wykaz szkoleń, udział w projektach międzynarodowych, wyróżnienia za pracę dydaktyczną).
- Badania naukowe – zwiększenie wpływu na rozwój nauki poprzez poprawę jakości badań ukierunkowanych na rozwiązywanie istotnych problemów. Nie ulega wątpliwości, że potrzeby społeczne, na które odpowiada praca socjalna do takiej kategorii „istotnych problemów” należą. Warto dodać, że pomimo mocnego osadzenia w naukach socjologicznych, kierunek charakteryzuje się interdyscyplinarnością, co pozwala na ukazanie zagadnień w możliwie szerokiej perspektywie. Stwarza się tym samym pole do badań i rozwoju nowych idei mających na celu wyjaśnianie przyczyn, ale przede wszystkim poszukiwanie sposobów rozwiązań problemów społecznych oraz odpowiadania na zróżnicowane społeczne potrzeby. Badania zespołów naukowo-badawczych są prowadzone przy współudziale partnerów krajowych (współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym) i zagranicznych, a także studentów, którzy poznając specyfikę badań empirycznych mogą pogłębiać własne zainteresowania naukowe. Koncepcja studiów opiera się na łączeniu idei wynikających z wartości pracy socjalnej z socjologicznymi podstawami badania świata społecznego, tkwiącymi w szeroko rozumianej socjologii. Kształcenie na profilu ogólnoakademickim łączy się z dążeniem do wzmocnienia znaczenia pracy socjalnej w wymiarze badawczo-naukowym, co znajduje swój wyraz w prowadzeniu studiów na kierunku w trybie dwustopniowym, otwierającym drogę do studiów trzeciego stopnia. Realizowanie kierunku w profilu ogólnoakademickim wpisuje się również w pełni w aktualne założenia Strategii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, którego celem strategicznym jest jego przekształcenie w uczelnię badawczą o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu.
- Kształcenie i studenci – obejmuje – między innymi – wdrożenie nowej koncepcji studiów na studiach pierwszego stopnia, doskonalenie metod kształcenia i skuteczności ewaluacji, podnoszenie jakości warunków studiowania. Na kierunku praca socjalna został powołany zespół pracujący nad nową koncepcją studiów, w której uwzględniono głosy zarówno otoczenia (współpraca z Radą Programową Kierunku Praca Socjalna), głosy kadry (zespół składa się z 7 osób, w tym dwóch praktyków), jak i głosy studentów (konsultacje ze studentami III roku, którzy wydali pismem opinię pozytywną dla proponowanych zmian). Warto przy tym

podkreślić, że program studiów jest na bieżąco modyfikowany w zakresie zajęć do wyboru. Taka elastyczna formuła zapewnia możliwość ciągłego ulepszania programu oraz dostosowywania tematyki do zmieniającej się sytuacji i pojawiających się nowych zagadnień istotnych dla problematyki kierunku. Kadra realizująca zajęcia na kierunku bierze aktywny udział w licznych szkoleniach podnoszących kompetencje dydaktyczne, organizowanych zarówno przez UŚ, jak i podmioty zewnętrzne (wykaz szkoleń dołączono do raportu samooceny). W uczelni wdrożono system obejmujący ewaluację wszystkich prowadzonych na kierunku zajęć. Co ważne, ewaluacji mogą dokonywać nie tylko studenci, ale również osoby prowadzące zajęcia. Taka dwukierunkowa informacja zwrotna dotycząca zajęć jest szczególnie cenna w przypadku wystąpienia sytuacji problemowych, które jednakże na kierunku praca socjalna zdarzają się niezwykle rzadko.

- Infrastruktura – poprawa warunków pracy i studiowania poprzez nowe inwestycje i modernizację istniejących obiektów. W ostatnich trzech latach zdecydowanie poprawiła się sytuacja w zakresie wyposażenia sal dydaktycznych będących w pełnej dyspozycji kierunku. Wszystkie sale są obecnie wyposażone w komputery z kamerkami i dostępem do internetu oraz rzutniki multimedialne. Ewentualne awarie sprzętu są naprawiane bez zbędnej zwłoki. Poprawił się również komfort pracy w gabinetach pracowniczych, z których część została wyremontowana i wyposażona w nowe meble. Podczas pandemii zakupiono kilka laptopów oraz tabletów graficznych będących do pełnej dyspozycji kadry naukowo-dydaktycznej. Trwają właśnie w budynku WNS prace remontowe przygotowujące strefę studenta, która docelowo będzie stanowiła przestrzeń umożliwiającą studentom relaks i odpoczynek, a także przyjazne warunki pracy (ma być wyposażona w komputery).
- Trzecia misja uniwersytetu – stworzenie i doskonalenie systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. To zadanie realizowane na poziomie uczelnianym, którego efektywności doświadczamy w trakcie prowadzenia działalności badawczo-dydaktycznej na prowadzonym kierunku. Pracownicy i studenci UŚ mają zapewniony dostęp do wszystkich informacji w wynikających z ich bieżących potrzeb. Oprócz pełnej informacji na stronach www Uniwersytetu i Wydziału, są organizowane liczne spotkania dotyczące bieżących spraw związanych z działalnością uniwersytetu co zapewnia dostęp do informacji wszystkim osobom zainteresowanym daną tematyką wraz z możliwością komunikacji dwukierunkowej, dającej realne poczucie wpływu na omawiane kwestie. Są prowadzone akcje promocyjne, w których biorą aktywny udział również ambasadorzy kierunku. Pracownicy związani z Instytutem Socjologii biorą ponadto aktywny udział w działaniach opartych na współpracy z otoczeniem (badania, warsztaty, konferencje, wydarzenia naukowe i dydaktyczne – np. Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej), a także mających na celu budowanie wizerunku Uniwersytetu jako dobra publicznego (np. udział w Śląskim Festiwalu Nauki).

kształcenie na kierunku praca socjalna w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach należy do tzw. „szkoły socjologicznej”, podobnie jak ma to miejsce na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu czy na Uniwersytecie Warszawskim. Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się zatem w dominującej mierze w obszarze nauk socjologicznych (blisko 70%). Specyfika kierunku obejmuje również treści z innych dyscyplin takich jak psychologia, pedagogika czy prawo. Stanowią one niezbędne elementy kształcenia przyszłych profesjonalistów w zakresie wsparcia społecznego.

Instytut Socjologii jest w sposób naturalny związany ze środowiskiem ze względu na specyfikę badań i zainteresowań. Powołanie na początku lat dziewięćdziesiątych Studium Pracy Socjalnej stanowiło odpowiedź na rosnące potrzeby edukacji w zakresie kształcenia profesjonalnych służb społecznych. Począwszy od 2009 roku praca socjalna funkcjonuje jako samodzielny kierunek, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom interesariuszy, uwzględniając przepisy prawne oraz opierając się na doświadczeniach innych państw europejskich. Dbałość o wysoką jakość kształcenia znajduje wyraz w programie studiów opracowanym zgodnie z potrzebami i wymaganiami rynku pracy oraz zgodnie z oczekiwaniami społecznymi. Stanowi to wynik wieloletniej i stałej współpracy ze środowiskiem, w tym licznymi instytucjami i organizacjami pożytku publicznego zajmującymi się problemami społecznymi oraz zatrudniającymi absolwentów kierunku. Najmocniej zaakcentowaną i rozwiniętą płaszczyzną współpracy jest atrakcyjny program praktyk zawodowych, w trakcie których studenci nabywają i doskonalą umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu. Znaczącym przejawem współpracy jest też wdrażanie w ośrodkach i placówkach pomocy społecznej projektów socjalnych przygotowanych przez studentów w ramach prac dyplomowych, a będących oryginalnymi propozycjami rozwiązania realnie zdiagnozowanych problemów. W ramach aktywnej współpracy z otoczeniem, na potrzeby instytucji polityki społecznej zespół naukowo-badawczy opracowuje specjalistyczne raporty, diagnozy społeczne oraz rekomendacje. Aktywnie uczestniczy zarówno w rolach ekspertów, jak i partnerów w seminariach, konferencjach i projektach badawczych inicjowanych przez interesariuszy zewnętrznych, co owocuje obustronnymi korzyściami i wzmacnia efektywność podejmowanych działań.

Podstawowym celem kształcenia na kierunku praca socjalna jest przygotowanie do profesjonalnego wykonywania zawodu pracownika socjalnego zarówno w wymiarze instytucjonalnej pomocy społecznej, jak i w obszarze szeroko pojętych służb społecznych. Dlatego w procesie kształcenia istotne jest rozwijanie praktycznych umiejętności, budowanych szczególnie w trakcie warsztatów oraz zajęć praktycznych (praktyki, projekty, wizyty studyjne), umożliwiających studentom bezpośredni kontakt z profesją i jej zadaniami. Ważnym elementem jest przy tym kształtowanie właściwej, odpowiedzialnej postawy opartej na współpracy i partnerstwie. Zajęcia specjalizacyjne są realizowane przez ekspertów w danym obszarze, często praktyków, w tym Partnerów Rady Programowej Kierunku.

Programy kształcenia na obydwu poziomach studiów są powiązane zarówno w wymiarze badawczym, jak i praktycznym z funkcjonowaniem systemu pomocy społecznej i ukierunkowane na rzeczywiste potrzeby społeczne. Koncepcja kształcenia na kierunku praca socjalna zakłada systematyczne poszerzanie wiedzy oraz przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Studia pierwszego stopnia przygotowują w stopniu zaawansowanym do wykonywania profesji pracownika socjalnego. Absolwenci kierunku praca socjalna cechują się interdyscyplinarną wiedzą, wzorowymi postawami moralnymi, znajomością zasad funkcjonowania systemów społecznych, a także umiejętnością elastycznego podejścia do zmian społecznych, z uwzględnieniem ich kulturowego i gospodarczego tła. Specyfika wykonywania pracy w ramach najszerszej pojmowanej pracy socjalnej wymusza wyposażenie zarówno w specjalistyczną wiedzę, umiejętności i kompetencje, ale także rozwija wrażliwość społeczną, które razem kształtują wzorzec pracownika socjalnego. Studia drugiego stopnia dostarczają ponadto pogłębionej wiedzy i doskonałą w szerszym zakresie umiejętności niezbędne w profesjonalnym działaniu. Są ukierunkowane na przygotowanie absolwenta do podejmowania decyzji, które wymagają posiadania wyspecjalizowanej wiedzy.

Uwzględniając oczekiwania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, studentki i studenci studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna mają do wyboru cztery specjalności: „mediacje i negocjacje”, „gerontologiczna praca socjalna”, „rewitalizacja i organizowanie społeczności lokalnej” oraz „zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej”. W ramach każdej z tych specjalności absolwent zdobywa wiedzę, kompetencje i umiejętności umożliwiające samodzielne rozwiązywanie problemów, podejmowanie decyzji z zachowaniem zasad etycznych, wykazywanie inicjatyw, a także uczestniczenie w różnego rodzaju projektach społecznych. Absolwent ma świadomość konieczności systematycznego kształcenia i rozwoju zawodowego.

Szczególną formą weryfikacji nabytych kompetencji praktycznych jest praca dyplomowa w postaci projektu socjalnego, który angażuje studentów w badania własne oraz działania na rzecz realnych potrzeb zdiagnozowanych w otoczeniu. Treści kształcenia przygotowują w głównej mierze do pełnienia istotnej roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty, ale stanowią również niezbędne wyposażenie świadomego i wrażliwego uczestnika życia społecznego, badacza i obserwatora, człowieka o twórczej postawie, ciekawego nowych możliwości i gotowego do ciągłego rozwoju. Dążą do budowania świadomości szczególnego wpływu, jaki mogą wywierać studenci w przyszłej roli zawodowej, stając się zdolnymi do inspirowania, kierowania i wspierania działań liderami społeczności lokalnych. Program ma przy tym strukturę elastyczną, co oznacza, że oprócz modułów obowiązkowych zawierających niezbędny kanon wiedzy i umiejętności profesjonalisty w zakresie pracy socjalnej, studenci mają możliwość wyboru tematyki, która interesuje ich szczególnie, i w której planują się specjalizować.

W nauczaniu języka obcego wykorzystywane są głównie metody aktywizujące, w tym: praca w grupach, metody projektowe, prezentacje multimedialne, a także – metody i techniki kształcenia na odległość. Uzyskanie przez studenta biegłości językowej na poziomie B2 potwierdzone jest egzaminem kończącym lektorat. Student może również przedłożyć odpowiedni certyfikat zewnętrzny na ekwiwalentnym poziomie, zwalniający go z przeprowadzania przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych egzaminu kończącego lektorat – wykaz uznawanych certyfikatów stanowi załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UŚ nr 89/2019. Studenci mogą również korzystać z dodatkowej oferty kursów organizowanych przez SPNJO. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia posługiwano się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii (odpowiednim dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji) zapewnia realizacja obowiązkowego konwersatorium językowego, prowadzonego w języku obcym, w ramach którego studenci muszą wykazać się znajomością (w mowie i piśmie) odpowiednich pojęć specjalistycznych w obrębie dyscypliny, umiejętnością czytania i komunikowania się w języku specjalistycznym związanym z kierunkiem podczas prowadzonych zajęć. W ramach zajęć wykorzystywane są również obcojęzyczne publikacje naukowe ściśle związane z kierunkiem studiów, których znajomość w naturalny, niewymuszony sposób poszerza zakres słownictwa i jego stosowanie przez studentów. W programie studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna realizuje się ponadto moduły w wykorzystaniem języka angielskiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauki socjologiczne, do której kierunek praca socjalna jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie, oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauki socjologiczne opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Sekwencja zajęć, jak ich forma oraz proporcje godzin zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Kolejność realizacji zajęć uwzględnia poziom zaawansowania nabywanej wiedzy i umiejętności. Większość zajęć jest prowadzona w formie ćwiczeń, konwersatoriów, seminariów i warsztatów. Wykłady stanowią tylko 36% zajęć na studiach pierwszego stopnia i 25% na studiach drugiego stopnia. W przypadku studiów niestacjonarnych odsetek zajęć w formie wykładowej jest jeszcze niższy i stanowi 34% dla studiów pierwszego stopnia i 21% dla studiów drugiego stopnia.

W toku studiów pierwszego stopnia studenci kierunku praca socjalna realizują 60 obowiązkowych modułów kursowych obejmujących 2100 godzin. Program studiów pierwszego stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład (900 godz.), ćwiczenia (675 godz.), konwersatorium (105 godz.), seminarium (225 godz.), trening interpersonalny (15 godz.). Część wymienionych zajęć (poza wykładami) jest prowadzona z wykorzystaniem formy warsztatowej. Program studiów obejmuje również lektorat z języka obcego (120 godz.), oraz niewliczane do puli godzin w kontakcie bezpośrednim praktyki zawodowe (240 godz.), praktykę dyplomową (120 godz.), zajęcia terenowe (wizyty studyjne – 45 godz.) oraz – na studiach stacjonarnych – wychowanie fizyczne (60 godz.). W toku studiów drugiego stopnia studenci realizują w sumie 34 moduły, w tym 13 obligatoryjnych modułów kursowych (465 godz.), 10 modułów fakultatywnych (330 godz.) oraz 10 modułów dyplomowych (300

godz.), w tym praktykę dyplomową (120 godz.). Program studiów obejmuje ponadto praktykę zawodową (120 godz.). Plan studiów dla specjalności mediacje i negocjacje, gerontologiczna praca socjalna, rewitalizacja i organizowanie społeczności lokalnej obejmuje w sumie 1215 godzin, a dla specjalności zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej 1200 godzin. Program studiów drugiego stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład (300 godz.; 285 godz. na specjalności zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej), ćwiczenia (195 godz.), konwersatoria (176 godz.), seminaria (210 godz.), laboratorium (30 godz.) i warsztaty (64 godz.). Program studiów obejmuje również praktyki zawodowe (120 godz.), praktykę dyplomową (120 godz.) oraz moduł ogólnoakademicki (humanistyczny), w wymiarze 30 godz. którego tematykę studenci wybierają z ogólnoakademickiej oferty dydaktycznej. W przypadku studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia liczba godzin wynosi 1300 godzin, a liczba modułów jest pomniejszona o jeden w porównaniu z programem studiów stacjonarnych – wychowanie fizyczne. Poza tym proporcje w zakresie liczby godzin poszczególnych form zajęć są zbliżone do w programów studiów stacjonarnych. Program studiów niestacjonarnych drugiego stopnia przewiduje 830 godzin zajęć (836 na specjalności zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej). Liczba modułów jest taka sama jak na studiach stacjonarnych. Poza tym proporcje w zakresie liczby godzin poszczególnych form zajęć są zbliżone do w programów studiów stacjonarnych. Rozkład zajęć w poszczególnych semestrach stacjonarnych studiów pierwszego stopnia wynosi od 420 godz. w semestrze pierwszym, w którym studenci zapoznają się z interdyscyplinarnymi podstawami wiedzy wykorzystywanej w pracy socjalnej, do 270 godz. w semestrze piątym, w którym studenci mają więcej czasu na pracę własną związaną z przygotowaniem projektu socjalnego. W pozostałych semestrach liczba godzin waha się między 390 a 300 godzin, co umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się w założonym czasie i zakresie.

W przypadku studiów drugiego stopnia liczba godzin waha się między 285 a 345 na semestr. Jest wyższa na drugim roku studiów, ale wynika to z wliczenia do tych godzin praktyk zawodowych i dyplomowych w wymiarze po 120 godzin każda. Plan studiów drugiego stopnia pozwala na sukcesywne zgłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych poprzez realizację modułów kierunkowych (obligatoryjnych), fakultatywnych i dyplomowych.

Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia ściśle związany jest z kierunkowymi efektami uczenia się. Studia pierwszego stopnia są realizowane bez podziału na specjalności, natomiast studia drugiego stopnia dają możliwość wyboru jednej z czterech specjalności, które stanowią odpowiedź na aktualne potrzeby społeczne: „mediacje i negocjacje”, „gerontologiczna praca socjalna”, „rewitalizacja i organizowanie społeczności lokalnej” oraz „zarządzanie w pracy socjalnej i ekonomii społecznej”.

Program kierunku praca socjalna obejmuje szereg modułów podnoszących wiedzę o społeczeństwie, relacjach jakie w nim zachodzą i regułach pozwalających rozwijać się jednostkom i całym grupom społecznym. Ta ostatnia cecha czyni wiedzę kierunkową niezwykle utylitarną. Wykonywanie zawodu pracownika socjalnego, pozwala łączyć interdyscyplinarną teorię z praktyką na rzecz społecznego wsparcia. Konfrontacja tych dwóch wymiarów wykorzystywana jest w pracy ze studentami na potrzeby ich wieloobszarowego rozwoju. Możliwość łączenia teorii i praktyki w ramach kierunku praca socjalna służy nie tylko studentom, ale także przedstawicielom otoczenia społeczno-gospodarczego. Dobrze wykształceni i przygotowani do wykonywania zawodu absolwenci wzbogacają rynek rzetelną wiedzą i umiejętnościami. Badania oraz wnioski z realizowanych projektów wykorzystywane w czasie zajęć ze

studentami są przydatne praktykom i mają zastosowanie w działaniach na rzecz osób doświadczających trudności.

Kształcenie na kierunku praca socjalna osadzone jest w dyscyplinie nauk socjologicznych. Obok realizacji treści z obszaru socjologii, program obejmuje – w głównej mierze – treści skoncentrowane na wieloaspektowej pracy socjalnej, pozostającej w silnym związku z naukami socjologicznymi, a także psychologią i pedagogiką. Znajduje to swój wyraz w treściach programowych, które w założeniu mają za zadanie przygotować studentów do profesjonalnego wspierania, opierając się na interdyscyplinarnych podstawach. Na studiach pierwszego stopnia moduły realizowane są z uwzględnieniem stopnia zaawansowania poszczególnych treści programowych. Pierwszy rok obejmuje interdyscyplinarne podstawy, wprowadzające w problematykę pracy socjalnej. Drugi rok kształcenia skoncentrowany jest na metodyce pracy socjalnej, metodach badań społecznych oraz na wybranych zagadnieniach społecznych. Ostatni rok studiów pierwszego stopnia to realizacja modułów związanych z profesjonalizacją zawodu, pogłębianiem problematyki społecznej, w tym wdrażaniem działań w przestrzeni społecznej.

Studia drugiego stopnia zakładają rozwinięcie, pogłębienie i doskonalenie efektów uczenia się uzyskiwanych na studiach licencjackich. Należy przy tym zaznaczyć, że osobom, które nie ukończyły kierunku praca socjalna na poziomie studiów licencjackich, są w ramach zajęć do wyboru dedykowane tematy, które pozwalają na wyrównanie różnic programowych (np. Aksjologia pracy socjalnej, Praca socjalna w perspektywie historycznej, Struktura i organizacja pomocy społecznej oraz działalność pożytku publicznego i wolontariat, Organizowanie społeczności lokalnej, Podstawy wiedzy o rozwoju biopsychicznym człowieka w cyklu życia, Elementy prawa rodzinnego i opiekuńczego w pracy socjalnej). Program studiów drugiego stopnia pozwala ponadto na doskonalenie kompetencji w ramach wybranej specjalności. Studenci uczestniczą w zajęciach specjalizacyjnych (przedmioty, seminaria, warsztaty), których tematyka wiąże się ściśle z problematyką pracy socjalnej. Przykładowe tematy proponowane studentom do wyboru na studiach pierwszego stopnia: Globalizacja a wyzwania pracy socjalnej, Praca socjalna z rodziną, Mediacje rodzinne, Współczesne procesy migracyjne i ich konsekwencje, Praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi, Problemy aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych i poszukujących pracy, Praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, Praca socjalna z ofiarami i sprawcami przemocy, Postpenitencjarna praca socjalna, Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością – zagadnienia teoretyczne i praktyczne, Interwencja kryzysowa, Praca socjalna z osobami starszymi. Większość z tych zajęć jest realizowana przez praktyków, którzy zapoznają studentów z najnowszymi metodami, a także normami i zasadami pracy w wybranych obszarach. Tematy do wyboru w ramach przedmiotów i warsztatów specjalizacyjnych na studiach drugiego stopnia: Etyka w mediacji, Action research, Budowanie kampanii społecznych dla instytucji pomocowych, Dynamika grupy społecznej, Komunikacja w grupach, Autoprezentacja i wystąpienia publiczne, Sztuka negocjacji, Techniki negocjacji, Mediacje międzykulturowe, Różnice kulturowe w procesie mediacyjnym, Komunikacja perswazyjna, Praca w zespole – zespołowe rozwiązywanie problemów i konfliktów, Stres i wypalenie zawodowe, Praca socjalna z rodziną w oparciu o usługę asystenta rodziny, Praca socjalna z osobami zadłużonymi, Lokalne systemy wsparcia. Należy tutaj podkreślić, że część z wymienionych tematów stanowią autorskie propozycje osób będących praktykami, co wskazuje na realizowanie treści zgodnych z aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej.

Warto również wskazać, że studentów dotyczy obowiązek zaliczania modułów wybranych z oferty modułów fakultatywnych umieszczonych na liście przedmiotów do wyboru dedykowanej kierunkowi praca socjalna. Są to m.in.: Feministyczna praca socjalna, Public relations w pracy socjalnej, Społeczno-kulturowe skutki procesów globalizacyjnych, Międzypokoleniowe więzi w rodzinach wielokulturowych, Indywidualizacja – rodzina – praca socjalna, Od kultury symbolicznej do kultury masowej – wprowadzenie do problemów kultury, Praca socjalna wobec ubóstwa – perspektywa mikro-mezo- i makrosocjalna. Studenci studiów drugiego stopnia są również zobowiązani do wyboru modułu humanistycznego z Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (30 godzin na studiach stacjonarnych i 20 godzin na studiach niestacjonarnych, 3 ECTS), która jest formułą wzbogacającą treści kształcenia kierunkowego, wprowadzającą w obszar studiów treści odpowiadające na zainteresowania i potrzeby studentów, budujących własne ścieżki kariery naukowej i zawodowej. W zdobywaniu nowych i doskonaleniu posiadanych już kompetencji w ramach OOD studenci uzyskują dostęp do pełnego potencjału oferty dydaktycznej w Uniwersytecie. Zarys treści programowych realizowanych w ramach wybranych modułów kierunkowych oraz przykładowe powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się wskazano w załącznikach dołączonych do raportu samooceny.

W Uniwersytecie Śląskim kierunek praca socjalna jest realizowany w profilu ogólnoakademickim. łączną liczbę punktów ECTS przyporządkowaną zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów przedstawiono w tabeli 2, punkt 6.

Program obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie co najmniej jednego języka. Program studiów licencjackich przewiduje lektorat języka obcego do wyboru spośród: angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego, co umożliwi wybór języka, który już znają i chcą doskonalić. Studenci najczęściej wybierają język angielski. Lektorat na studiach pierwszego stopnia realizowany jest w wymiarze 120h (8 punktów ECTS) i pozwala na uzyskanie przez studentów kompetencji językowych na poziomie B2, potwierdzanych egzaminem. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów z języków obcych odpowiada Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ. Program studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna nie przewiduje lektoratów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami każdy absolwent studiów pierwszego stopnia jest zobowiązany do wykazania się znajomością języka obcego na poziomie B2. Osiągnięcie poziomu B2+ na studiach drugiego stopnia zapewnia realizacja obligatoryjnego modułu pt. konwersatorium językowe, prowadzonego w języku obcym, w ramach którego studenci muszą wykazać się znajomością (w mowie i piśmie) odpowiednich pojęć specjalistycznych w obrębie dyscypliny, umiejętnością czytania i komunikowania się w języku specjalistycznym związanym z danym kierunkiem podczas prowadzonych zajęć interaktywnych, moderowanych dyskusji, w tworzonych pracach etapowych czy prezentacjach.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne dla prowadzonego kierunku (m.in. projekty socjalne, wizyty studyjne, praktyki, case study) i zapewniają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Każdorazowo wybór metod kształcenia pozostaje w gestii pracowników badawczo-dydaktycznych WNS oraz prowadzących zajęcia specjalistów zewnętrznych. Wpływa na niego szereg czynników. Wśród elementów determinujących dobór metod kształcenia wskazać należy: formę zajęć, liczebność i strukturę grupy zajęciowej, zaplanowane do zrealizowania zadania dydaktyczne i – co oczywiste – treści merytoryczne oraz efekty uczenia się przypisane do danego modułu. W zależności od formy i

tematyki zajęć, wykorzystuje się: metody podające (wykłady, ćwiczenia), metody aktywizujące – dyskusje, case study, projekty, gry dydaktyczne, metody symulacyjne (role playing), burze mózgów, genogramy, ekomapy, zadania domowe, kwerendy, debaty, eseje, gry dydaktyczne, prezentacje zespołowe, spacerunki badawcze (warsztaty, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria), a także tutoring (seminaria). W toku nauczania, dla zwiększenia efektywności nauczania oraz uzyskania informacji o poziomie recepcji przekazywanych treści, stosuje się wykłady o charakterze częściowo konwersatoryjnym i problemowym. Wykłady takie w większym stopniu aktywizują studentów niż bierne słuchanie, zwiększają efektywność zdobywania wiedzy oraz sprzyjają rozwojowi dodatkowych umiejętności i kompetencji społecznych. Formuła ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów i seminariów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które umożliwiają, a nawet wymuszają, na studentach samodzielne zdobycie informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych w ramach wykładu, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta studiów na kierunku zakłada, że jest on gotowy do podjęcia pracy w zawodzie pracownika socjalnego, który wymaga pełnienia wielu ról (badacza, doradcy, edukatora, mediatora, rzecznika, animatora, kreatora zmian, metodyka, stratega, ewaluatora, asystenta rodziny, asystenta zdrowienia i innych). Aby przygotować studentów do pełnienia takich zadań, konieczne jest bezpośrednie ich zaangażowanie w proces kształcenia przy użyciu metod problemowych i aktywizujących. Warto przy tym zasygnalizować stopniowe wprowadzanie do zajęć innowacyjnych metod dydaktycznych, takich jak elementy design thinking, gamifikacja (z wykorzystaniem TIK), wizualizacje problemu, czy tutoring naukowy i rozwojowy. Aktualnie część modułów prowadzona jest przy wykorzystaniu metody bended learning – grupy mają równolegle do zajęć realizowanych w kontakcie założone zespoły w MS Teams lub na Moodle, w których umieszczane są dodatkowe materiały, zadania, ćwiczenia oraz prowadzona jest korespondencja z osobą realizującą moduł. Wśród narzędzi wspomagających nauczanie znajduje się szereg aplikacji, które uatrakcywiają proces dydaktyczny, ułatwiają nauczycielom przygotowanie interesujących materiałów dydaktycznych, jak np. Canva, MS Forms, Mentimeter, Learning Apps, Genially, Padlet i in. Sposoby weryfikacji i oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych w zakresie znajomości języka obcego obejmują m.in. bieżącą ocenę przygotowania do zajęć, ocenę aktywności studentów na zajęciach oraz ocenę pracy końcowej np. w postaci przygotowanej i wygłoszonej prezentacji wybranego przez studenta zagadnienia albo pracy pisemnej na zadany temat. Za merytoryczną ocenę przedmiotowych efektów uczenia się odpowiedzialni są nauczyciele prowadzący zajęcia. Narzędziem znacząco wpływającym na zwiększenie kompetencji językowych jest aplikacja Grammarly, na którą licencje Uniwersytet Śląski w Katowicach udostępnia swoim pracownikom, doktorantom, a także studentom. Dzięki tak zróżnicowanym metodom kształcenia studenci mają możliwość osiągnięcia efektów uczenia się różnymi sposobami. Nabywają niezbędne kompetencje do prowadzenia działalności naukowej w obszarze problematyki społecznej oraz sami realizują badania na potrzeby wdrażanych projektów socjalnych. Jednocześnie zajęcia angażujące studentów w działanie pozwalają na łączenie zdobytej wiedzy z praktyką i tworzą okazję do trenowania nabywanych umiejętności, co ma kluczowe znaczenie w przygotowaniu do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Podczas poszczególnych zajęć studenci mają możliwość pracy zarówno indywidualnej, jak i zespołowej, co wyposaża ich w kompetencje indywidualnej odpowiedzialności za powierzone zadania oraz kształci w nich zdolność do wypracowania porozumienia w kwestiach spornych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć i grup zajęć. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z grupą modułów poświęconych teoriom i

metodom pracy socjalnej, modułów związanych z profesjonalizacją zawodu (m.in. aksjologia pracy socjalnej, superwizja pracy socjalnej, działania interdyscyplinarne w pracy socjalnej), a także grupą modułów specjalizacyjnych pozwalających na nabywanie wiedzy i umiejętności w poszczególnych obszarach problemów i potrzeb społecznych (m. in. Praca socjalna z rodziną, Mediacje rodzinne, Praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi, Problemy aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych i poszukujących pracy, Praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, Praca socjalna z ofiarami i sprawcami przemocy, Postpenitencjarna praca socjalna, Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością – zagadnienia teoretyczne i praktyczne, Interwencja kryzysowa, Praca socjalna z osobami starszymi). Za subsydiarne należy uznać również moduły kształtujące kompetencje w zakresie komunikacji interpersonalnej, podstaw wiedzy prawnej oraz pozwalające na orientację w zakresie przyczyn zróżnicowanych zachowań ludzkich (moduły z obszaru psychologii). Moduły te stanowią bazę wiedzy, którą studenci wykorzystują w trakcie praktyk. Należy przy tym podkreślić, że praktyki nie służą jedynie „testowaniu” nabytej wiedzy, a stanowią równoległy tor zdobywania umiejętności i kompetencji niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Zapewnia to między innymi partnerska współpraca w ramach Rady Programowej Kierunku oraz bieżący monitoring realizacji praktyk.

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Celem praktyk zawodowych jest zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz grup wymagających wsparcia, w tym m.in. rodzajem świadczonych usług i stanem zaspokojenia potrzeb klientów. Studenci mają możliwość poznania specyfiki środowiska zawodowego, kształtowania umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Mają ponadto okazję ćwiczenia umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, budowania relacji współpracy z innymi specjalistami oraz pracy w zespole interdyscyplinarnym. Odbywanie praktyki zawodowej pozwala na pogłębienie wiedzy na temat funkcjonowania struktury organizacyjnej, rodzajów świadczonych usług, zasad organizacji pracy, procedur czy procesu planowania pracy w jednostkach pomocy społecznej. Praktyka ma także na celu doskonalenie organizacji pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.

Oprócz praktyk zawodowych student odbywa także praktykę dyplomową, która jest związana z przygotowaniem i realizacją projektu socjalnego. Specyfiką prac dyplomowych realizowanych na kierunku praca socjalna UŚ jest ich badawczo-praktyczny charakter. W trakcie praktyki dyplomowej student wybiera placówkę, w której będzie realizował projekt socjalny, przyswaja wiedzę na temat struktury organizacyjnej i specyfiki działalności instytucji związanych w wybraną w pracy dyplomowej problematyką. Nabywa także wiedzę o uczestnikach działalności wspierającej i pomocowej ze szczególnym uwzględnieniem osób, dla których planowany jest realizowany przez niego projekt wsparcia. Rozwija ponadto umiejętności zbierania i weryfikacji materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektu socjalnego. Dla sprawnej realizacji praktyk dyplomowych opracowano regulamin dostępny na stronie internetowej Wydziału. Praktyki dyplomowe są nierozzerwalnie związane z seminarium dyplomowym, któremu towarzyszy harmonogram współpracy przyjęty przez Radę dydaktyczną kierunku i wdrożony od semestru letniego 2022 roku.

Praktyki zawodowe trwają po 4 tygodnie i są realizowane w okresie wakacyjnym, po ukończeniu I i II roku studiów (pierwszy stopień) oraz I roku (drugi stopień). Dopuszcza się realizację praktyk w czasie trwania roku akademickiego (pod warunkiem realizacji w sposób niekolidujący z harmonogramem zajęć na studiach), nie później jednak niż do końca semestru następującego po okresie wakacyjnym. Natomiast praktyki dyplomowe są nierozzerwalnie związane z przygotowaniem pracy dyplomowej, są realizowane przez trzy semestry studiów (równolegle do seminarium dyplomowego), a zaliczane w ostatnim semestrze studiów. W harmonogramie zajęć na trzecim roku przynajmniej jeden dzień w tygodniu jest wolny od zajęć, co umożliwi realizację praktyk i wdrażanie projektu socjalnego. W bieżącym roku akademickim studenci III roku mają aż 2 dni wolne. Takie rozplanowanie praktyk zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w odpowiednim tempie i zakresie.

Metody weryfikacji efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób ich dokumentowania umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Praktyka zawodowa jest weryfikowana w oparciu o sprawozdanie w formie pisemnej zawierające zebrane i zestawione materiały pozyskane w trakcie praktyk, potwierdzoną przez instruktora obecność na praktykach oraz ocenę pracy studenta. Praktyka dyplomowa jest weryfikowana poprzez dokumentowanie aktywności w poszukiwaniu źródeł i materiałów do pracy dyplomowej, nawiązanie współpracy, przeprowadzenie badań, udokumentowanie wdrożenia oraz przeprowadzenie ewaluacji projektu.

Studenci w ramach praktyk mają obowiązek prowadzić dziennik praktyki, dokonać diagnozy przy wykorzystaniu stosowanych w placówce dokumentów (np. wywiad środowiskowy) i opracować plan pomocy / wsparcia / zmiany / rozwiązań (oceniający przez Instruktora praktyki w placówce); przygotować sprawozdanie z praktyk obejmujące ocenę przydatności zdobytej w ramach praktyk wiedzy i umiejętności (przedstawiane Opiekunowi praktyk w UŚ). Studenci uzyskują ponadto opinię Instruktora praktyki (w placówce) wraz z oceną (wzory wszystkich dokumentów dotyczących praktyk są dostępne do pobrania na dedykowanej praktykom stronie WNS). W przypadku praktyk dyplomowych poszczególne etapy działań są weryfikowane na bieżąco przez promotorów w trakcie współpracy seminaryjnej. Efekty uczenia się znajdują wyraz w przygotowaniu, wdrożeniu i ewaluacji projektu socjalnego będącego zasadniczym elementem pracy dyplomowej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Warto zaznaczyć, że regulamin praktyk został w 2017 roku zmodyfikowany przy współpracy z Radą Programową Kierunku. Uwzględniono w nim wówczas potrzebę obowiązkowego samodzielnego opracowania planu pomocy przez studenta. W roku 2020 ponownie zmodyfikowano dokumentację dotyczącą praktyk uwzględniając w niej nowelizację przepisów i wprowadzając efekty uczenia się, stawiając tym samym wyraźnie określone oczekiwania wobec praktykodawców. Są wypracowane zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby ich wzajemnego komunikowania się. Dobór miejsc praktyk jest ściśle określony w ramowym programie praktyk i obejmuje jednostki organizacyjne pomocy społecznej, zgodnie z programem praktyk. Pełna dokumentacja praktyk na kierunku praca socjalna jest udostępniona na [stronie WNS](#), towarzyszy jej regulamin określający zobowiązania poszczególnych stron (osobny dla [praktyk zawodowych](#) i dla [praktyk dyplomowych](#)) oraz [ramowy program praktyk](#) wraz z regułami towarzyszącymi praktykom. Obecnie stosowana procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w

zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym dla praktyk podlega tym samym formalnie przyjętym regułom dokumentowania praktyk, umożliwiającym adekwatną weryfikację efektów uczenia się. Szczegółowa dokumentacja wzbogacona jest dodatkowo o opinie studentów dotyczące – między innymi – warunków realizacji praktyk, klimatu współpracy, osiągniętych efektów uczenia się, postawy instruktora praktyk i całego zespołu. Na podstawie zebranych opinii (gromadzonych w formie cyfrowej zapewniającej rzetelność zebranych danych) Rada Programowa Kierunku przyznaje od 2021 roku wyróżnienia dla tych jednostek pomocy społecznej i organizacji pozarządowych, które znamionują się wysoką jakością realizowanych praktyk zawodowych.

Dobór miejsc praktyk podlega jasnym regułom, które są studentom przedstawiane na spotkaniu w sprawie praktyk organizowanym przez opiekunkę praktyk zawsze na początku drugiego semestru studiów. Omawiany jest wówczas ramowy program praktyk, zakładane efekty uczenia się i potencjalne miejsca, w których studenci mogą realizować praktyki. Studenci dowiadują się również, że przynajmniej jedna z praktyk musi być zrealizowana w ośrodku pomocy społecznej (MOPS, OPS, GOPS, MOPR, PCPR) lub bezpośrednio mu podlegającym (DPS, OIK) oraz przedstawiona jest dokumentacja, która obowiązkowo towarzyszy realizacji praktyk. Studenci otrzymują również wskazówki i informacje czego powinni oczekiwać od praktykodawców, do czego są zobowiązani jako studenci i jakie są obowiązki opiekuna praktyk UŚ i instruktora praktyk w miejscu ich realizacji. Praktyki są realizowane w różnych typach jednostek systemu pomocy społecznej, ale za każdym razem miejsce jest weryfikowane na podstawie dotychczasowej współpracy, a w przypadku nowej instytucji czy stowarzyszenia na podstawie upublicznianych informacji. Kiedy pojawiają się jakiegokolwiek wątpliwości opiekunka praktyk kontaktuje się osobiście – telefonicznie lub mailowo z daną instytucją. W trakcie trwania praktyk opiekunka praktyk z ramienia UŚ może dodatkowo hospitować miejsca realizacji praktyk w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości. Zazwyczaj jednak reaguje od razu w sytuacji zgłoszenia trudności przez studentów – kontaktuje się bezpośrednio z instytucją / stowarzyszeniem, wyjaśnia sytuacje sporne, a w przypadku trudności w kontakcie zaleca zmianę miejsca realizacji praktyk. Takie sytuacje są jednak sporadyczne. W przypadku podmiotów, które są Partnerami Rady Programowej informacje zwrotne odnośnie współpracy w ramach praktyk są udzielane bezpośrednio – podczas posiedzeń Rady, a także mailowo przesyła się opinie studentów (jest to możliwe dzięki elektronicznemu zbieraniu informacji zwrotnych od studentów). W przypadku opinii pozytywnych dziękujemy i gratulujemy dobrej jakości realizowanych praktyk, a w przypadku ocen negatywnych wiadomości towarzyszy zalecenie wsparcia instruktora praktyki w realizacji współpracy ze studentami – do tej pory miało to miejsce tylko w przypadku jednego Partnera Rady. Sytuacja uległa poprawie już w kolejnym roku, co znalazło wyraz w pozytywnej ocenie studentki.

Należy podkreślić, że opiekunką praktyk UŚ jest osoba zatrudniona jako pracownik socjalny w ośrodku pomocy społecznej, która mając kilkunastoletni staż w zawodzie dobrze zna warunki jakie powinna spełniać i zapewniać placówka świadcząca współpracę w ramach praktyk zawodowych. Warto również nadmienić, że wraz z nową koncepcją studiów planowane jest opracowanie rekomendacji i wskazanie dobrych praktyk współpracy dla osób pełniących funkcję Instruktora praktyki.

W przypadku szczególnej formy zaliczenia praktyki obejmującej zaliczenie studenckich praktyk zawodowych na podstawie potwierdzonej pracy zawodowej miało to miejsce tylko i wyłącznie w sytuacji, w której osoba była zatrudniona w jednostce pomocy społecznej i mogła wykazać się osiągnięciem zakładanych dla praktyk efektów uczenia się. Dotyczy to wyłącznie studiów drugiego

stopnia i tylko osób, które kończąc licencjat na tym samym kierunku posiadają już uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Osoba studiująca przedkładała opiekunowi praktyk dokumenty potwierdzające fakt odbywania pracy w danym miejscu (np. zaświadczenie o zatrudnieniu), a także potwierdzające charakter wykonywanych czynności (np. zakres obowiązków, zaświadczenie o wykonywanych czynnościach itp.). Na tej podstawie opiekunka studenckich praktyk zawodowych podejmowała decyzję o zaliczeniu pracy na poczet praktyk zawodowych. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości, opiekunka dodatkowo przeprowadzała rozmowę ze studentem. Mając jednak na względzie stanowisko interpretacyjne nr 4/2020 Prezydium PKA z dnia 2 lipca 2020 r., począwszy od roku akademickiego 2021/2022 procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy podlega tym samym formalnie przyjętym dla kierunku regułom dokumentowania praktyk, umożliwiającym adekwatną weryfikację efektów uczenia się.

Organizacja procesu kształcenia umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do piątku w godzinach między 8.00 a 17.00, w pojedynczych przypadkach kończą się o godz. 18.45. Między zajęciami studenci mają do dyspozycji 15 minutowe przerwy oraz jedną 45 minutową (między 13.00 a 13.45). Studenci mogą w tym czasie zjeść obiad, skorzystać z konsultacji lub spędzić czas w strefie studenta (obecnie dostępnej w budynku Rektoratu na wprost WNS oraz w budynku CINIIBA za budynkiem WNS. Trwają właśnie prace remontowe związane z przygotowaniem strefy studenta na WNS). Warto podkreślić, że przynajmniej jeden dzień w tygodniu jest wolny od zajęć (na trzecim roku nawet dwa dni, co ułatwia im wdrażanie projektów socjalnych). W opracowaniu harmonogramów uwzględnia się obciążenia dydaktyczne kadry badawczo-dydaktycznej i dostępność sal. Unika się sytuacji, w której studenci mają przerwy między zajęciami (tzw. „okienka”) lub w których niewielka liczba zajęć jest rozproszona w całym tygodniu. Uwzględnia się ponadto sugestie zmian zgłaszane przez Samorząd Studencki, osoby prowadzące zajęcia i studiujące.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe, plan studiów, metody kształcenia i metody weryfikacji efektów uczenia się są wewnętrznie spójne, w związku z czym struktura realizacji programu studiów posiada charakter zapewniający zaawansowaną realizację efektów uczenia się. Wykazano dbałość o wysoką jakość procesu kształcenia w analizowanym aspekcie, co potwierdzają odpowiednie dokumenty i rezultaty spotkań zespołu oceniającego z poszczególnymi zespołami (a w szczególności z zespołem ds. jakości kształcenia). Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, jak i dobór miejsc odbywania przedmiotu, w tym infrastruktura zapewniają prawidłową realizację przedmiotu oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wyniki studentów są weryfikowane w sposób umożliwiający ocenę poszczególnych efektów uczenia się. Zasady realizacji przedmiotu zostały

formalnie przyjęte, a wymagane dokumenty są opublikowane i dostępne dla studentów. Uczelnia zapewnia studentom miejsca realizacji praktyk, z których studenci mogą skorzystać. Ponadto studenci mają możliwość zrealizowania przedmiotu w wybranej przez siebie placówce, zasady w tym obszarze zostały określone. Ewaluacja praktyk jest realizowana, a hospitacja miejsc realizacji praktyk jest jej elementem.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Kompetencje oczekiwane od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia na kierunek praca socjalna pierwszego stopnia wynikają z Polskiej Ramy Kwalifikacji, zgodnej z Europejską Ramą Kwalifikacji, jak również z art. 69 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kandydat na studia na kierunku praca socjalna pierwszego stopnia musi posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny. Kandydat na studia na kierunku praca socjalna drugiego stopnia musi posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów inżynierskich lub jednolitych studiów magisterskich.

Ogólne zasady rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 określone zostały w Uchwale Senatu nr 144/2021 z 29 czerwca 2021 roku, natomiast kryteria przyjęcia na studia na kierunku praca socjalna uregulowano w Załączniku nr 3 do tej uchwały (s. 5-7 i 10). Zasady rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 reguluje Uchwała Senatu nr 298/2022 z 28 czerwca 2022 roku wraz z załącznikiem nr 3. Uchwała definiuje wymogi stawiane kandydatom na studia dla każdego kierunku studiów, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Limity przyjęć na rok akademicki 2022/2023 zostały określone w Uchwale Senatu nr 277/2022 z 31 maja 2021 roku oraz w załączniku do tej uchwały.

Na studia pierwszego stopnia kandydaci są przyjmowani na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej (j. polski, j. obcy nowożytny, przedmiot do wyboru). Szczegółowe informacje dotyczące kwalifikacji znajdują się na stronie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK).

Należy dodać, że kryteria przyjęć na rok akademicki 2022/2023 uwzględniają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów maturalnych, jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich lat w taki sposób, by stworzyć porównywalne warunki kwalifikacji maturzystom z różnych roczników.

W przypadku studiów drugiego stopnia od kandydata oczekuje się posiadania kwalifikacji oraz kompetencji niezbędnych do podjęcia kształcenia na studiach drugiego stopnia na tym kierunku, a także zainteresowania problematyką pracy socjalnej. Kandydaci przyjmowani są na podstawie złożenia wymaganych dokumentów, po uprzednim zarejestrowaniu się kandydata w systemie IRK. Szczegółowe informacje dotyczące kwalifikacji w przypadku przekroczenia limitu przyjęć znajdują się na stronie Internetowej Rejestracji Kandydatów.

Program studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna jest tak ukształtowany, że wyposaża w interdyscyplinarną bazę wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu indywidualnych zasobów kandydatów. Stąd też nie jest wymagane (gdyż nie jest to konieczne) złożenie egzaminów maturalnych z konkretnych przedmiotów do wyboru. Wskazane kryteria kwalifikacyjne mają na celu wyłonienie najlepszych kandydatów ze wszystkich, którzy są formalnie przygotowani do uzyskania efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (złożyli egzamin maturalny), przy zapewnieniu transparentności procedur i sprawiedliwego traktowania kandydatów.

O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej, utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonych uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Limity miejsc na kierunku praca socjalna wynoszą na 70 na studiach pierwszego stopnia i 40 na studiach drugiego stopnia. Na studiach niestacjonarnych limity na obydwu poziomach studiów wynoszą po 35.

W przypadku studiów pierwszego stopnia rekrutacja kończy się przed rozpoczęciem roku akademickiego. W przypadku studiów drugiego stopnia rekrutacja prowadzona jest także w październiku, celem umożliwienia podjęcia studiów kandydatom przystępującym do obrony pracy dyplomowej we wrześniu.

Metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, w tym języka specjalistycznego.

Na studiach pierwszego stopnia lektoraty z języka obcego na poziomie B2 są prowadzone przez pierwsze cztery semestry studiów. Zakładane efekty uczenia się są ukierunkowane na rozwijanie komunikacyjnych kompetencji językowych w wybranych, związanych tematycznie z programem studiów obszarach, jak również na wzmocnienie kompetencji osobistych poprzez udział w różnych formach interakcji oraz współpracę w grupie, a także doskonalenie umiejętności prezentowanych treści w formie raportu. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na podstawie oceny czterech składowych:

- 1) użycie języka - weryfikacja efektów uczenia się opiera się na teście pisemnym (minimum jeden w semestrze), obejmującym leksykę, gramatykę i komunikację;
- 2) recepcja - weryfikacja efektów uczenia się opiera się na teście (minimum jeden w semestrze), sprawdzającym rozumienie tekstu słuchanego i pisanego;

- 3) ustna produkcja – weryfikacja efektów uczenia się obejmuje takie formy ustne, jak: relacja, podsumowanie, dialog;
- 4) pisemna produkcja – weryfikacja efektów uczenia się obejmuje takie formy pisemne, jak: raport, e-mail, post, list.

Osiąganiu efektów uczenia się służą zajęcia prowadzone w formie stacjonarnej, wspomagane użyciem narzędzi i platform do pracy zdalnej, podczas których stosowane są zróżnicowane, dobrane w sposób pragmatyczny metody dydaktyczne, takie jak: podejście komunikacyjnego, leksykalne, zadaniowe, metody aktywizujące, technika odwróconej klasy, praca ze słownikiem, praca ze źródłami internetowymi.

Na studiach drugiego stopnia prowadzone jest konwersatorium językowe na poziomie B2+, którego celem jest rozwijanie umiejętności w prowadzeniu rozmowy na zróżnicowane tematy powiązane z programem studiów w języku obcym. Konwersatorium językowe ma na celu poszerzenie umiejętności precyzyjnego posługiwania się słownictwem fachowym oraz zapoznanie studentów z terminologią używaną w naukach społecznych poszerzoną o wybrane zagadnienia związane ze studiowaną specjalnością w języku obcym.

Metody weryfikacji efektów uczenia się obejmują formy:

- 1) pisemną – weryfikacja efektów uczenia się obejmuje test pisemny;
- 2) ustną – weryfikacja efektów uczenia się obejmuje takie formy, jak: aktywność podczas zajęć, prezentację, rozmowę zaliczeniową;

Oceny są uzależnione od ogólnej płynności wypowiedzi w języku angielskim, komunikatywności oraz znajomości i umiejętności zastosowania poznanej terminologii i form gramatycznych.

Osiąganiu efektów uczenia się służą zajęcia prowadzone w formie stacjonarnej, wspomagane użyciem narzędzi i platform do pracy zdalnej, podczas których stosowane są zróżnicowane metody dydaktyczne, takie jak: dyskusja, praca z tekstem, ćwiczenia pisemne, prezentacje, min-wykład czy metody symulacyjne.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

W przypadku przenoszenia studenta z innej uczelni efekty uczenia się i kwalifikacje uzyskiwane w innej uczelni weryfikowane są na podstawie przedstawionej dokumentacji z przebiegu studiów. W wyniku jej analizy dokonuje się zaliczenia modułów mających pokrycie z efektami uczenia się przewidzianymi w realizowanym na kierunku programie oraz przygotowany jest katalog modułów wymagających realizacji i zaliczenia w ramach różnic programowych. Dodatkowo osoby prowadzące zajęcia w ramach poszczególnych modułów mogą dokonać zaliczenia wybranego materiału na podstawie udokumentowania realizacji poszczególnych treści (np. potwierdzonego sylabusu). Ogólne zasady uznania wcześniej uzyskanych efektów uczenia się określa Regulamin Studiów w UŚ.

W przypadku realizacji studiów częściowych w innej uczelni (np. w ramach programu Erasmus+ lub MOST) Dziekan uznaje zaliczenia uzyskane w wyniku zrealizowania studiów częściowych i/lub praktyk za granicą na podstawie zrealizowanego, uprzednio zatwierdzonego porozumienia o programie studiów lub praktyki, stosownie do zawartego porozumienia. Należy dodać, że zgodnie z Zasadami rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2022/2023 w ramach programu Erasmus+ (pkt

38), na podstawie dostarczonego Wykazu zaliczeń” i “Porozumienia o programie studiów” uczelnia zobowiązuje się do zapewnienia uczestnikowi zaliczenia okresu studiów/ przedmiotu/egzaminów, jako równoważnego z okresem studiów/ przedmiotami/ egzaminami w Uniwersytecie Śląskim.

Za prawidłowe przenoszenie osiągnięć, zatwierdzanie harmonogramu oraz kryteria przenoszenia osiągnięć zdobytych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej odpowiada Prodziekan ds. Kształcenia i studentów, Dyrektor kierunku lub właściwy wyznaczony w tym celu Pełnomocnik. W przypadku stwierdzenia istotnych rozbieżności wniosek studenta jest kierowany do weryfikacji merytorycznej do nauczyciela akademickiego prowadzącego dany moduł celem uzyskania opinii na temat możliwości uznania efektów uczenia się, zaleca uzupełnienie różnic programowych i brakujących punktów ECTS (bez konieczności wnoszenia opłaty) lub podejmuje decyzję o odmowie uznania efektów uczenia się.

Zasady dyplomowania są specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady dyplomowania na kierunku praca socjalna są wyraźnie sformułowane i udostępnione na stronie WNS (załącznik z procedurą dyplomowania i załącznik z zagadnieniami do egzaminu). Praca dyplomowa przyjmuje formę projektu socjalnego. Wśród zasad dyplomowania znajduje się nie tylko wspólnie przyjęta i stosowana przez promotorów struktura projektu socjalnego, ale przede wszystkim fakt, że projekt powinien być zrealizowany w praktyce. Zasada ta wynika z założenia, że studia na kierunku przygotowującym do wykonywania zawodu muszą wyposażać absolwenta w profesjonalne umiejętności i kompetencje, które formuła projektowania socjalnego pomaga kształcić i doskonalić. Jednocześnie praca dyplomowa spełnia wszystkie wymagania stawiane pracy naukowej, posiada bowiem część teoretyczną opisującą podjętą tematykę oraz część badawczą zakładającą bezpośredni udział studenta w przygotowaniu i realizacji badań. W ten sposób osiągnięcie efektów kształcenia może nabierać pełni swojego znaczenia we wszystkich swych wymiarach.

W kontekście oceny osiągnięcia efektów uczenia się podkreślić należy, że przyjęty na kierunku model pracy dyplomowej opartej na projekcie socjalnym daje wyjątkową możliwość zweryfikowania całego spektrum wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w trakcie studiów. Praca w takiej formie pozwala na projektowanie złożonych rozwiązań, z zastosowaniem wielu perspektyw teoretycznych oraz innowacji. Studenci w swoich projektach pełnią nie tylko rolę badaczy, ale również funkcje koordynatorów, realizatorów, nauczycieli, trenerów, ewaluatorów, fundraiserów, menagerów, rzeczników, mediatorów, negocjatorów czy osób promujących podejmowane działania. Uczą się słuchać, obserwować i odpowiadać na potrzeby.

Student sam dokonuje wyboru tematu na podstawie wstępnej diagnozy problemu, który następnie konsultuje z promotorem. Kolejnym etapem są badania własne mające na celu pogłębienie diagnozy będącej podstawą do przygotowania planu działań. Tematyka przygotowywanej pracy jest ściśle powiązana z kierunkiem studiów i obejmuje szeroki wachlarz zagadnień i problemów społecznych, w tym między innymi pracę socjalną z rodzinami (w tym w szczególności z dziećmi), osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi, osobami uzależnionymi od alkoholu lub narkotyków i ich rodzinami, osobami w kryzysie bezdomności, z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy, z rodzinami monoparentalnymi, z rodzinami wielodzietnymi, z osobami bezrobotnymi, z młodzieżą przebywającą w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, z osobami niedostosowanymi społecznie itp. Część projektów jest poświęcona specyficie pracy socjalnej i jest adresowana do społeczeństwa (cel

edukacyjny) lub pracowników socjalnych (cel wzmacniający). Studenci projektują zarówno programy o charakterze interwencyjnym, naprawczym, jak i profilaktycznym. Ich cele w zależności od ujęcia mają charakter edukacyjny, terapeutyczny, kompensacyjny, wzmacniający, kształcący / trenujący wybrane umiejętności. Projekty są realizowane m. in. w ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, świetlicach środowiskowych, stowarzyszeniach, ośrodkach interwencji kryzysowej, domach dziecka, noclegowniach, szkołach, świetlicach socjoterapeutycznych, grupach wsparcia, programach aktywności lokalnej, społecznościach lokalnych itp. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części:

- I. Część jawna egzaminu dyplomowego obejmuje:
 - odpowiedź na dwa pytania egzaminacyjne (losowane z puli zagadnień egzaminacyjnych)
 - prezentację projektu socjalnego i dyskusję na temat projektu
- II. W części niejawnej komisja uzgadnia i ustala:
 - ocenę pracy dyplomowej,
 - ocenę egzaminu dyplomowego,
 - ostateczny wynik studiów.

Zasady weryfikacji umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Wszystkie osoby biorące udział w procesie kształcenia podlegają tym samym procedurom i zasadom weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji. W przypadku osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami stawia się takie same wymagania odnośnie osiągniętych efektów uczenia się, ale dostosowuje się metody weryfikacji do indywidualnych potrzeb. Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb studenta polega na ustaleniu i wdrożeniu sposobu przekazywania wiedzy, który w najlepszy sposób umożliwi przyswojenie treści dydaktycznych przez studenta. Służą temu między innymi: dodatkowe terminy konsultacji, usprawiedliwienie nieobecności w przypadku choroby lub konieczności leczenia szpitalnego, wydłużony czas egzaminu i zaliczenia, wydłużenie sesji egzaminacyjnej, dostosowanie formy egzaminu i zaliczenia do możliwości studenta (forma pisemna lub ustna), zgoda na zmianę grupy ćwiczeniowej, udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych (np. teksty zawierające treści zajęć zapisane dużą czcionką), indywidualne wyznaczenie zakresu materiału do przygotowania, możliwość korzystania z dyktafonu po uzyskaniu zgody osoby prowadzącej zajęcia (dostępna również dla wszystkich studentów). Ponadto studentom, którzy zgłoszą taką potrzebę, przyznawana jest pomoc osobistego asystenta, którego główną funkcją jest wsparcie studenta z niepełnosprawnością w sprawach organizacyjnych, jak kontakt z dziekanatem i kadrą dydaktyczną, ustalanie terminów i lokalizacji zajęć, pomoc przy przemieszczaniu się na terenie uczelni i przy sporządzaniu notatek podczas zajęć.

Zasady weryfikacji zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Jest to osiągnięte m.in. poprzez stosowanie testów dających jednoznaczne wyniki określone na podstawie zdobywanej punktacji, prac zaliczeniowych spełniających stawiane na wstępie kryteria czy bieżącej weryfikacji podczas zajęć na podstawie aktywności studentów. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się pozostają w ścisłym związku ze sposobem realizacji danego przedmiotu określonym w programie studiów (wykład, ćwiczenia, konwersatorium, seminarium, lektorat, praktyki) oraz treści konkretnego sylabusu. Stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w trakcie studiów jest określany na podstawie weryfikacji wiedzy i umiejętności nabywanych w ramach poszczególnych modułów. Efekty są oceniane na bieżąco w trakcie zajęć na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, pracach zespołowych, dyskusjach, kwerendach, badaniach, burzach mózgow, warsztatach, zajęciach terenowych oraz na podstawie przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. Oprócz bieżącej weryfikacji, każdy z modułów kończy się obowiązkowym zaliczeniem na ocenę, co umożliwia podsumowanie osiągniętych efektów w wymiarze indywidualnym. W przypadku prac i zadań zespołowych oceniana jest ponadto umiejętność współpracy, w tym podziału pracy, jej kultury i organizacji. W przypadku, gdy moduł jest

prorowadzony zarówno w formie ćwiczeń/warsztatów, jak i wykładów, student otrzymuje osobne oceny, a część wykładowa kończy się egzaminem. Suma ocen składa się na ocenę końcową modułu. Dydaktycy stosują tu szeroki wachlarz narzędzi umożliwiających ocenę osiągnięć, w tym egzaminy w formie pisemnej i ustnej, kolokwia (pisemne i ustne), prace zaliczeniowe, eseje, testy, prace etapowe, zadania typu case study, samodzielne i zespołowe projekty, analizy danych zastanych (*desk research*), diagnozy pogłębione, raporty, mapy problemów, scenki, sprawozdania, debaty, dzienniki praktyk, wykonane zgodnie z wytycznymi prezentacje (indywidualne i zespołowe), prace z zakresu metodyki badań obejmujące opracowanie narzędzi badawczych, przygotowanie narzędzi diagnostycznych (genogram, ekomapa), a także nowoczesne formy weryfikacji wykorzystujące aplikacje on-line.

Zasady weryfikacji określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Każdy moduł kończy się weryfikacją zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności, co znajduje odzwierciedlenie w uzyskanej ocenie. Student ma prawo wglądu do prac egzaminacyjnych lub zaliczeniowych w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników w systemie USOS. W praktyce studentom umożliwia się zapoznanie z ich pracami znacznie dłużej. Informacje odnośnie do wiedzy weryfikowanej podczas egzaminów ustnych są przekazywane bezpośrednio w trakcie trwania egzaminu. W przypadku pisemnych prac zaliczeniowych lub pisemnych prac egzaminacyjnych ocenom towarzyszą komentarze wskazujące na prawidłowe odpowiedzi lub poprawnie przygotowane elementy pracy oraz na kwestie wymagające korekty lub dopracowania. Warto wskazać, że w przypadku prac zaliczeniowych studenci po otrzymaniu informacji zwrotnej mają możliwość poprawy pracy i zdobycia lepszej oceny.

Prace dyplomowe są weryfikowane w sposób ciągły w trakcie współpracy w ramach seminarium dyplomowego. Promotorzy na bieżąco monitorują poszczególne etapy powstawania pracy i udzielają informacji zwrotnych pomocnych w procesie projektowania. Praktyczny charakter pracy dyplomowej w jednoznaczny sposób pozwala na potwierdzenie zdobytych efektów uczenia się, co znajduje wyraz w ewaluacji projektu i rekomendacjach powdrożeniowych, będących specyficzną formą samooceny osiągniętych efektów.

Zasady weryfikacji określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Sygnaly świadczące o potencjalnych nieprawidłowościach związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się są możliwe do wychwycenia przede wszystkim dzięki anonimowym ankietom ewaluacyjnym i możliwości zamieszczenia w nich przez studentów własnych komentarzy. Studenci mogą wyrazić opinie na temat wszystkich zajęć, w których uczestniczą, ankietą jest więc dla dyrekcji kierunku oraz dla władz dziekańskich skutecznym narzędziem monitorowania pracy nauczycieli akademickich. Problemy związane z weryfikacją i oceną efektów uczenia się mogą również być zgłaszane podczas corocznych spotkań dyrekcji kierunku ze studentami. Ponadto o sytuacjach konfliktowych studenci na bieżąco mogą informować opiekuna roku bądź bezpośrednio dyrekcję kierunku.

Zgłoszenie sytuacji problemowej skutkuje – w pierwszej kolejności – podjęciem przez dyrekcję kierunku działań wyjaśniających. Dyrektor dąży do poznania szczegółów sprawy na podstawie relacji obu stron: studenta (studentów) oraz wykładowcy. Po rozpoznaniu sytuacji dyrektor kierunku formułuje

propozycję rozwiązania problemu. Jej zaakceptowanie przez obie strony sporu prowadzi do rozwiązania problemu. Dyrektor kierunku może jednak zdecydować o zgłoszeniu sprawy władzom dziekańskim, które korzystają ze swoich regulaminowych uprawnień w celu wyjaśnienia i rozwiązania konfliktu. W rozwiązanie problemu można również włączyć Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta, do zadań którego należy – w szczególności – podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych, a także ochrona praw studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych UŚ. W przypadku kwestii spornych występujących na linii student – pracownik uniwersytetu Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta współpracuje z Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich, który powołany został do ochrony interesów tej drugiej grupy. Współdziałanie obu rzeczników daje szansę na wygaszenie potencjalnych konfliktów znacznie szybciej i łatwiej, a także pozwala uniknąć wszczęcia postępowań dyscyplinarnych przeciwko którejś ze stron. Jeśli działania podejmowane przez władze dziekańskie przy udziale rzeczników nie przynoszą rozwiązania sytuacji problemowej sprawa może zostać skierowana do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich bądź Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta. Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem praca socjalna, potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kierunek praca socjalna jest realizowany na Wydziale Nauk Społecznych. Osoby prowadzące zajęcia są w przeważającej części zatrudnione w Instytucie Socjologii. W sumie kadra nauczycieli akademickich związanych z Instytutem Socjologii liczy 42 osoby, z czego 34 to pracownicy badawczydydaktyczni, a 8 osób jest zatrudnionych na etatach dydaktycznych, z czego 2 osoby na pół etatu. Zajęcia na kierunku praca socjalna prowadzi w bieżącym roku akademickim w sumie 33 nauczycieli, z czego 21 jest pracownikami związanymi z Instytutem Socjologii, 6 jest pracownikami innych jednostek Uniwersytetu Śląskiego i kolejne 6 osób to specjaliści zatrudniani w ramach umów cywilno-prawnych (Załącznik 2_02). Bazując na długoletnim doświadczeniu, realizowane zajęcia są zgodne z kompetencjami i zainteresowaniami naukowo-badawczymi oraz doświadczeniem zawodowym nauczycieli akademickich. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i obejmuje takie zagadnienia jak: profesjonalizacja zawodu pracownika socjalnego, praca socjalna z rodziną, praca socjalna w cyklu życia, gerontologiczna praca socjalna, dialog obywatelski, governance na poziomie lokalnym, partycypacja społeczna, kapitał społeczny, organizowanie społeczności lokalnej, ekonomia społeczna, rewitalizacja a praca socjalna, polityka rozwoju regionalnego, mniejszości etniczne i kulturowe, ewaluacja w pracy socjalnej. Ponadto są przedstawiciele takich dyscyplin, jak: nauki o zarządzaniu i jakości, pedagogika, filozofia, psychologia, prawo oraz lektorzy języków obcych, co odpowiada wymogom programowym kierunku praca socjalna. Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku praca socjalna wykazują aktywność naukową, zlokalizowaną w różnorodnych subdyscyplinach naukowych związanych z programem studiów. Ta aktywność egzemplifikuje się zarówno w licznych recenzowanych publikacjach naukowych, w udziale w konferencjach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, jak i w udziale kadry w międzynarodowym dyskursie intelektualnym (granty międzynarodowe, prowadzenie wykładów i seminariów w uczelniach zagranicznych). Dorobek naukowy pracowników związanych z Instytutem Socjologii za lata 2019-2022 obejmuje monografie i współautorstwo monografii, redakcje monografii oraz artykuły w czasopiśmie z listy czasopism punktowanych (Załącznik K4_01). Dorobek publikacyjny za ostatnie 6 lat wskazuje na wysoką aktywność nauczycieli akademickich i związków prowadzonych badań z kształceniem na kierunkach realizowanych w Instytucie Socjologii (Załącznik K4_02). Ponadto pracownicy badawczo-dydaktyczni wykazują aktywność badawczą w ramach założonych zespołów badawczych (Załącznik K4_03) oraz w składaniu grantów (Załącznik K4_04). Wyrazem uznania jakości działalności naukowej prowadzonej w dyscyplinie nauki socjologiczne w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w latach 2017-2021 jest przyznanie kategorii B+. Uzyskanie takiej kategorii naukowej daje Uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów, szkół doktorskich oraz do nadawania stopni i tytułów naukowych w dyscyplinie nauki socjologiczne.

Przy obsadzie zajęć zapewniona jest zgodność dorobku naukowo-badawczego i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z efektami uczenia się, treściami tych modułów oraz dyscyplinami naukowymi, z którymi są powiązane. Kadra prowadząca zajęcia posiada na ogół długoletni staż pracy w Uniwersytecie Śląskim, jak i innych uczelniach wyższych. Wśród osób zatrudnionych dwie są praktykami pracującymi w zawodzie związanym ściśle z pracą socjalną (pracowniczka socjalna i superwizor pracy socjalnej). Zawierane są ponadto umowy cywilno-prawne z praktykami będącymi specjalistami w określonych obszarach, którzy w pełni realizują program kształcenia oraz posiadają predyspozycje do pracy dydaktycznej. Zgodnie z wymogami programowymi na kierunku praca socjalna wśród pracowników prowadzących zajęcia są przedstawiciele takich dyscyplin, jak: socjologia, psychologia, pedagogika, nauki o zarządzaniu i jakości, prawo oraz filozofia.

Zdecydowana większość z nich ma na swoim koncie dorobek naukowy i publikacyjny w zakresie pracy socjalnej.

Monitorowanie zadowolenia nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do kształcenia zdalnego jest realizowane na różne sposoby:

- W listopadzie 2020 roku wśród nauczycieli akademickich przeprowadzono badanie ankietowe ukierunkowane na monitorowanie jakości kształcenia zdalnego. Nauczyciele akademicy podawali informacje dotyczące stosowanych narzędzi do pracy zdalnej, udzielali również otwartych odpowiedzi na pytania dotyczące ewentualnych trudności związanych z prowadzeniem zajęć w formie zdalnej.
- Podczas corocznych spotkań z nauczycielami akademickimi poruszane są kwestie dotyczące kształcenia zdalnego. Pracownicy mają możliwość zgłaszania dyrekcji kierunku ewentualnych problemów związanych z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem platform i narzędzi do nauczania zdalnego. Dyrektor kierunku raportuje zgłoszone uwagi Prodziekanowi ds. kształcenia i studentów, a także Pełnomocnikowi dziekana ds. kształcenia na odległość.
- Pracownicy mają możliwość zgłaszania swoich uwag oraz postulatów związanych z użytkowaniem narzędzi do pracy zdalnej dyrekcji kierunku na bieżąco. Dyrektor podejmuje działania na rzecz usprawnienia procesu realizacji zajęć zdalnych, kontaktując się z Pełnomocnikiem Dziekana ds. kształcenia na odległość bądź z Centrum Kształcenia na Odległość. Także sam pracownik może skierować się bezpośrednio do nich z prośbą o wsparcie.

Pełnomocnikiem Dziekana WNS ds. kształcenia na odległość. Jest dr hab. Tomasz Huk, prof. UŚ. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym UŚ do jego zadań należy:

- koordynacja organizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na wydziale w zgodzie z polityką Uniwersytetu w tym zakresie i we współpracy z dziekanem, prodziekanem ds. kształcenia i studentów oraz dyrektorami kierunków studiów;
- wspieranie pracowników wydziału w realizacji zadań związanych z kształceniem na odległość oraz przekazywanie członkom wspólnoty wydziału informacji o zasadach i narzędziach kształcenia na odległość w Uniwersytecie;
- reprezentowanie wydziału w Radzie Centrum Kształcenia na Odległość w Uniwersytecie Śląskim (CKO);
- współpraca z Centrum Kształcenia na Odległość w Uniwersytecie Śląskim i Uniwersytetem Otwartym w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w tworzeniu materiałów wspierających kształcenie na odległość;
- współtworzenie treści serwisu www.zdalny.us.edu.pl;
- realizacja innych zadań powierzonych przez dziekana dotyczących kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W Uczelni działa Centrum Kształcenia na Odległość, prowadzące działalność w zakresie kształcenia elektronicznego i wykorzystania do tego celu technologii internetowych. CKO wspiera nauczycieli akademickich w zakresie tworzenia i konfiguracji kursów na platformie Moodle, organizuje kursy, warsztaty i szkolenia doskonalące kompetencje pracowników w zakresie kształcenia zdalnego.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada liczbowo wysoki potencjał kadrowy do prowadzenia kierunku na profilu ogólnoakademickim. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń (kadra legitymuje się wysokim dorobkiem naukowym i odpowiednim doświadczeniem zawodowym/praktycznym związanym z prowadzonymi zajęciami). Nauczyciele posiadają udokumentowany dorobek naukowy w zakresie określonej dyscypliny i bogate doświadczenie zawodowe, w obszarze pracy socjalnej, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Przygotowanie dydaktyczne kadry, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Na Uczelni zapewnione jest właściwe wsparcie szkoleniowe, techniczne i dydaktyczne, które umożliwia realizację zajęć dydaktycznych w formie stacjonarnej i zdalnej. Kadra prowadząca kształcenie na kierunku praca socjalna podlega systematycznej ocenie, która jest uwzględniana przy doborze kadry w następnym roku akademickim.

Realizowana polityka kadrowa zapewnia właściwy dobór nauczycieli akademickich i stwarza warunki stabilności zatrudnienia. Sprzyja to rozwojowi zawodowemu nauczycieli oraz kreuje warunki pracy stymulujące do rozpoznawania własnych potrzeb i ustawicznego rozwoju naukowego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Studenci mają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych oraz specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć dydaktycznych. Zarówno organizacje studenckie, takie jak Rada Samorządu Studenckiego WNS, czy koła naukowe, jak i indywidualne osoby studiujące mogą korzystać z sal dydaktycznych poza godzinami odbywania zajęć. Pomieszczenia dydaktyczne są udostępniane głównie w celu organizowania spotkań studenckich, takich jak zebrania kół naukowych, konferencje, seminaria czy inne wydarzenia inicjowane przez studentów. Możliwe jest również udostępnienie studentom pracowni do badań fokusowych w celu realizacji projektów badawczych opartych na wywiadach grupowych.

Aby skorzystać z sal i pracowni dydaktycznych, studenci są zobowiązani do skontaktowania się z pracownikami dziekanatu dydaktycznego, które odpowiadają za planowanie obłożenia pomieszczeń dydaktycznych w budynku wydziału, które konsultują możliwość udostępniania konkretnych sal z dyrekcją kierunku. Po stwierdzeniu dostępności pomieszczenia, pracownica dziekanatu dydaktycznego przygotowuje upoważnienie do pobrania przez studenta kluczy w konkretnym terminie, które dostarczane jest na portiernię.

Ponadto studenci mogą korzystać z miejsc pracy i komputerów znajdujących się w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej – CINIiBA (budynek bezpośrednio sąsiadujący z WNS) oraz w innych miejscach na terenie kampusu (np. Studencka Strefa Aktywności i Relaksu w Rektoracie sąsiadującym bezpośrednio z WNS). Istnieje również możliwość korzystania z infrastruktury sportowej Uczelni, obejmującej – między innymi – sale gimnastyczne oraz siłownię.

Warto dodać, że czasie pandemii COVID-19 w budynku Wydziału wydzielono cztery „sale pracy indywidualnej”, z których mogli korzystać studenci w godzinach 7.30 do 20.00 po uprzednim dokonaniu rezerwacji. Sale były wyposażone w sprzęt komputerowy.

Wszyscy studenci UŚ mają bezpłatny dostęp do pakietu MS Office 365, obejmującego takie aplikacje, jak Word, Excel, Teams, Power Point, One Drive, Forms, Outlook i inne. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji). Studenci mają też dostęp do platformy e-learningowej Moodle. W konsekwencji materiały dydaktyczne przygotowywane przez dydaktyków i przesyłane studentom za pośrednictwem Microsoft Teams i SharePoint są dostępne w trybie ciągłym. Również z wszystkich elektronicznych zasobów biblioteki uniwersyteckiej studenci mogą korzystać z domu (lub dowolnej lokalizacji) po zalogowaniu do systemu HAN UŚ.

Studenci mają też zapewniony nieodpłatny dostęp do licencji specjalistycznego oprogramowania komputerowego Predictive Solutions – PS Imago Pro (dawniej SPSS), służącego do realizacji zadań z zakresu statystycznej analizy danych, raportowania, automatycznego przetwarzania danych czy Business Intelligence. Każdy student, który zwróci się do opiekuna licencji z pisemnym wnioskiem o udostępnienie licencji otrzymuje dostęp do linku z pakietem instalacyjnym oraz zestaw kodów aktywacyjnych do programu. Studenci mogą zainstalować program na prywatnych komputerach, dzięki czemu mają możliwość wykonywania obliczeń i analiz statystycznych, które wykorzystują – między innymi – we własnych projektach badawczych.

Kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy uregulowane są przede wszystkim w poniższych aktach prawnych:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.2003.169.1650 t.j.),
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U.2022.0.1510 t.j.),
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. 2018 poz. 2090),

oraz w wewnętrznych zarządzeniach Rektora, instrukcjach bezpiecznej pracy dotyczących maszyn i urządzeń, instrukcjach stanowiskowych oraz instrukcjach korzystania z pracowni, laboratoriów, warsztatów itp..

Uniwersytet Śląski w Katowicach kontrolowany jest przez zewnętrzne organy kontrolne takie jak:

- Państwowa Inspekcja Pracy, która sprawuje nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- Państwowa Inspekcja Sanitarna, która sprawuje nadzór i kontrolę przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy,
- Państwowa Straż Pożarna która sprawuje nadzór i kontrolę przestrzegania zasad i przepisów przeciwpożarowych.

Ponadto Służba BHP oraz Społeczna Inspekcja Pracy (SIP) przeprowadza regularne kontrole warunków pracy mające na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz nauki.

W Uniwersytecie Śląskim w Katowicach powołana jest również Komisja bezpieczeństwa i higieny pracy, której zadania polegają m.in. na okresowej oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, opiniowaniu podejmowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, formułowaniu wniosków dotyczących poprawy warunków pracy oraz współdziałanie z pracodawcą w realizacji jego obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura Uczelni jest adekwatna do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, oraz umożliwia realizację efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku. Pomieszczenia dydaktyczne i ich kompleksowe wyposażenie umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Liczba, wielkość pomieszczeń i ich wyposażenie techniczne oraz stanowiska w pracowniach dydaktycznych, komputerowych są dostosowane do liczby studentów ocenianego kierunku i dają możliwość prawidłowej realizacji zajęć. Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przygotowanie do zajęć, działalności naukowej oraz aktywności zawodowej.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, stwarza możliwość i zapewnia synchroniczną i asynchroniczną interakcję pomiędzy studentami, a osobami prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku.

Budynki dydaktyczne zostały przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co umożliwia pełne korzystanie z zasobów Uczelni (kwestie architektoniczne, możliwość korzystania z biblioteki, oprogramowania, elektronicznych materiałów dydaktycznych). Nauczyciele i studenci mają wpływ na zasoby biblioteczne, a ich udział w okresowych przeglądach wyposażenia technicznego i środków dydaktycznych, infrastruktury naukowej, dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przyczyniają się uaktualnienia i unowocześnienia całej infrastruktury.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj i zakres działalności instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na kierunku praca socjalna. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku praca socjalna prowadzona jest systematycznie na różnych płaszczyznach:

- na szczeblu uczelnianym - poprzez Biuro Współpracy z Gospodarką UŚ (jednostka administracji ogólnouczelnianej, której zadaniem jest budowanie współpracy Uniwersytetu Śląskiego z przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego

- na szczeblu dziedzinowym – poprzez działalność badawczą Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych. OPMiM realizuje projekty na zlecenie interesariuszy zewnętrznych: jednostek samorządu terytorialnego, takich jak Urząd Miasta Katowice, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego czy Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, jak również podmiotów komercyjnych. Większości zrealizowanych dotąd przez OPMiM zadań uczestniczyli – jako kierownicy i wykonawcy – pracownicy związani z Instytutem Socjologii. Doświadczenie zdobyte w pracach badawczych, eksperckich i diagnostycznych wykorzystują podczas zajęć prowadzonych na kierunku praca socjalna. Budują również sieć kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi, która jest wykorzystywana w kształtowaniu programów studiów oraz określaniu treści zajęć o charakterze specjalistycznym.

- na poziomie wydziałowym – poprzez Radę Programową Kierunku Praca Socjalna, powołanej w 2016 r., w skład której tworzą przedstawiciele otoczenia instytucyjnego, społecznego, gospodarczego, kulturalnego i samorządu terytorialnego. Skład Rady jest sukcesywnie poszerzany i obecnie liczy 32 podmioty. Największą aktywnością we współpracy wykazują się ośrodki pomocy społecznej i stowarzyszenia.

Do zadań Rady w zakresie współpracy dydaktycznej należy:

- współpraca w obszarze organizacji praktyk zawodowych i staży dla studentów, doktorantów i absolwentów;
- wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentów kierunku praca socjalna;
- zgłaszanie propozycji tematów prac dyplomowych studentów;
- opiniowanie oferty edukacyjnej, programów studiów, programu praktyk dla studentów kierunku praca socjalna (studia pierwszego i drugiego stopnia);
- gościnny udział przedstawicieli pracodawców w zajęciach fakultatywnych, specjalizacyjnych lub ponadprogramowych, o tematyce zgodnej z kierunkiem;
- podejmowanie działań promocyjnych na rzecz kierunku praca socjalna, w tym kandydatów na studia, studentów, doktorantów i absolwentów wchodzących na rynek pracy;

W ramach posiedzeń podjęto szereg ustaleń, m. in. uchwalono, a w 2021 zmodyfikowano regulamin Rady Programowej, zmodyfikowano zasady realizacji praktyk na kierunku podjęto dyskusję na temat rosnących potrzeb w zakresie zatrudniania absolwentów kierunku praca socjalna oraz medialnego wizerunku pomocy społecznej.

W listopadzie 2018 r. organizowano konferencję naukową w ramach obchodów jubileuszu 25 lat kształcenia do zawodu pracownika socjalnego w Studium Pracy Socjalnej UŚ. Partnerzy Rady wzięli czynny udział w konferencji prezentując swoje doświadczenia z obszaru praktyki, a także biorąc udział w dyskusji dotyczącej perspektyw rozwoju profesji w Polsce. Kolejnymi aktywnościami z udziałem Partnerów jest Śląski Festiwal Nauki Katowice oraz coroczne, cykliczne wydarzenie pt. Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej, w czasie którego praktycy dzielą się swoim doświadczeniem i działaniami ze studentami. Ubiegłoroczna, VII edycja wydarzenia TPS (rok 2022) była zrealizowana w całości przy współpracy z Partnerami Rady Programowej.

Członkowie Rady mają czynny udział w modyfikowaniu, ulepszaniu i realizacji programu studiów. W październiku 2022 r. wzięli udział w badaniu dotyczącym nowej koncepcji studiów na kierunku praca socjalna, którego wyniki przedstawiono wraz z propozycją nowego programu na posiedzeniu Rady w lutym 2023 r. Zaproponowane w programie zmiany uwzględniały zgłaszane przez pracodawców potrzeby i zyskały akceptację Partnerów Rady. Wartą w tym miejscu wskazania formą współpracy jest udział interesariuszy zewnętrznych (praktyków) w procesie kształcenia. Zajęcia dla studentów prowadzą specjaliści w zakresie interwencji kryzysowej, terapii uzależnień, zburzeń psychicznych, pracy z osobami w kryzysie bezrobocia, pracy z osobami zadłużonymi, pracy z rodziną w oparciu o usługę asystenta rodziny czy systemów wsparcia lokalnego. Mają w tym również swój udział członkowie Rady, którzy są zapraszani zarówno na pojedyncze zajęcia kursowe, podczas których dzielą się ze studentami swoim doświadczeniem zawodowym oraz wiedzą ekspercką, jak również prowadzą samodzielnie zajęcia na kierunku praca socjalna, np. pracownik z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach poprowadził zajęcia kursowe Praca socjalna z rodziną w oparciu o usługę asystenta rodziny, z kolei pracownik z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopiskach prowadzi ćwiczenia z Teorii i metod pracy socjalnej z jednostką i rodziną.

Są to zajęcia wysoko oceniane przez studentów w procesie ewaluacji. Ponadto w ramach zajęć studenci są zapraszani do firm i instytucji reprezentowanych przez członków Rady. Dzięki takim wizytom mogą poznać specyfikę funkcjonowania różnych środowisk, w których w przyszłości będą mogli znaleźć zatrudnienie. Dobrą praktyką, w ramach RPKS, jest inicjatywa nagradzania wyróżnieniami ośrodków i organizacji pozarządowych wysoko ocenianych przez studentów za realizację praktyk zawodowych. Studenci dokonują ocen poprzez wypełnianie elektronicznego formularza zawierającego opinię o zrealizowanych praktykach. Przyjęto kryterium minimum trzech ocen pozytywnych przy braku negatywnych w danym roku akademickim. Za rok 2021 przyznano osiem takich wyróżnień, z czego siedem dla Ośrodków Pomocy Społecznej i jedno dla stowarzyszenia. Aż cztery z wyróżnionych ośrodków są Partnerami Rady Programowej Kierunku Praca Socjalna, co stanowi potwierdzenie dobrego doboru składu Rady. Stałym punktem spotkań Rady jest zgłaszanie propozycji tematyki prac dyplomowych przez Partnerów Rady Programowej. Podejmowanie problemów sugerowanych przez Partnerów daje studentom korzyści w postaci potencjalnego wsparcia w całym procesie projektowania, począwszy od pogłębiania diagnozy (ułatwienie dostępu do adresatów działań), poprzez realizację projektu (dostęp do zasobów placówki/organizacji), aż do jego ewaluacji (udzielenie informacji zwrotnej o efektach).

Najmocniej zaakcentowaną i rozwiniętą płaszczyzną współpracy z OSG jest program praktyk zawodowych, w trakcie których studenci nabywają i doskonalą umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu. Oprócz praktyk zawodowych studenci odbywają praktyki dyplomowe związane z wdrażaniem projektów socjalnych oraz wizytują lokalne i regionalne podmioty pomocy społecznej w

ramach modułów: Instytucje polityki i pomocy społecznej (publiczne), Instytucje polityki i pomocy społecznej (niepubliczne), Instytucje polityki i pomocy społecznej (monografia).

Nauczyciele akademicki uczestniczą w rolach ekspertów, jak i partnerów w seminariach, konferencjach i projektach badawczych inicjowanych przez interesariuszy zewnętrznych, co owocuje obustronnymi korzyściami i wzmacnia efektywność podejmowanych działań. Do przykładowych aktywności w tym zakresie można zaliczyć opracowania:

- Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Pszów na lata 2016-2022;
- Koncepcja metodologiczna badania empirycznego związanego z opracowaniem Regionalnej Polityki Miejskiej Województwa Śląskiego (2018);
 - Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie rybnickim na lata 2018-2020;
 - Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie rybnickim na lata 2021-2023;
- Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Świętochłowice (2021);
- Diagnoza potrzeb i problemów dzielnicy Chropaczów (2021).

Na ocenianym kierunku prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Każda ze wskazanych form współpracy podlega monitorowaniu w zakresie wynikającym ze specyfiki działania. Częstotliwość spotkań w ramach RPKPS obejmuje jedno spotkanie w semestrze, co wynika z możliwości realnego uwzględnienia wypracowanych postanowień (w tym zaproponowanych tematów projektów socjalnych) w procesie dydaktycznym.

W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania zajęć dydaktycznych, Uczelnia utrzymywała kontakt z przedstawicielami otoczenia wykorzystując m.in. za pomocą środków komunikacji online.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku realizowane są działania, które mają na celu różnicowanie i poszerzanie form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz podnoszenia jakości kształcenia. Działania te prowadzone są w zorganizowany, systemowy, a przede wszystkim wymierny sposób. Na Uczelni są prowadzone okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi element koncepcji kształcenia na kierunku praca socjalna. Jest także wyrazem realizacji misji UŚ jako uczelni o wymiarze europejskim, która jest miejscem, „którego tożsamość konstyтуuje się nie poprzez izolację, lecz dzięki gotowości gościnnego przyjęcia tego, co Inne i Odmienne”. Wykorzystanie wzorców międzynarodowych w kształceniu na kierunku praca socjalna nastąpiło na różnych płaszczyznach i za pomocą zróżnicowanych środków. Po pierwsze, na płaszczyźnie ogólnej: tworzenia programu studiów, ustalania efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji oraz określania metod i sposobów kształcenia; po drugie na płaszczyźnie szczegółowej, merytorycznej, przy określaniu zawartości programowej (meritum) poszczególnych modułów zajęć. Przy tworzeniu programu kształcenia wykorzystano standardy przyjmowane w innych szkołach wyższych kształcących na kierunku praca socjalna, których poznawaniu służą wizyty pracowników w zagranicznych uczelniach, realizowane – między innymi – w ramach programu Erasmus+.

Program studiów na kierunku praca socjalna uwzględnia postulat umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Zgodnie z programem kształcenia, w całokształcie umiejętności istotnych dla rozwoju zawodowego absolwentów istotne znaczenie ma znajomość języków obcych, toteż jednym z efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia jest posługiwanie się językiem obcym w odniesieniu do podstawowej terminologii z zakresu pracy socjalnej oraz umiejętność rozumienia, a także tworzenia różnego typu tekstów pisanych i ustnych wymagającą wiedzy systemowej o języku w zakresie jego struktur gramatycznych, leksyki i fonetyki (PS1_U21). Z kolei na studiach drugiego stopnia oczekuje się, że student będzie porozumiewał się w języku obcym, posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym (poziom B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz posiadał umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu pracy socjalnej w języku obcym (PS2_U21).

W ramach studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna każdy student ma obowiązek realizacji czterech semestrów lektoratów z języka obcego (studenci mają do wyboru zajęcia z języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego). Każdy moduł obejmuje 30 godzin zajęć + 30 godzin pracy własnej studenta. Semestry 1-3 kończą się zaliczeniem, moduł czwarty zaliczeniem i egzaminem¹⁶⁴. W ramach studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna każdy student realizuje obowiązkowo moduł konwersatorium językowe, które ma na celu poszerzenie umiejętności precyzyjnego posługiwania się słownictwem fachowym oraz zapoznanie studentów z terminologią używaną w naukach społecznych poszerzoną o wybrane zagadnienia związane ze studiowaną specjalnością w języku angielskim. Moduł obejmuje 30 godzin zajęć + 60 godzin pracy własnej studenta. Zajęcia kończą się zaliczeniem.

Mobilność studentów i kadry realizowana jest w drodze umów bilateralnych, w szczególności programu Erasmus+, (lista uczelni, z którymi podpisano umowy w ramach programu Erasmus+

obejmuje 37 szkół wyższych, z czego 21 umów zostało podpisanych lub odnowionych od roku akademickiego 2019/2020)(Załącznik K7_03). Studenci kierunku praca socjalna są na bieżąco informowani i stale zachęceni do udziału w programie Erasmus+. Corocznie organizowane są spotkania informacyjne, upowszechniane na stronie Wydziału, w mediach społecznościowych, a także poprzez tradycyjne ogłoszenia. Podczas rekrutacji na wyjazdy w ramach programu Erasmus+ stosowane są zasady wyznaczone przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i zalecenia Biura Współpracy Międzynarodowej UŚ. W procesie rekrutacji na wyjazdy na studia bierze się pod uwagę średnią ocen, znajomość języka oraz list motywacyjny przygotowany przez osoby podlegające rekrutacji. W oparciu o te kryteria tworzona jest lista rankingowa, pozwalająca na zakwalifikowanie do wyjazdu studentów wykazujących najwyższe kwalifikacje. Na przestrzeni lat skala wyjazdów studentów kierunku praca socjalna na studia zagraniczne nie była duża, a w ostatnich latach z oferty wyjazdowej nie skorzystał nikt. Może to częściowo wynikać z ograniczeń związanych z pandemią Covid-19 oraz z wyraźnego spadku liczby studentów na kierunku.

Ocena umiędzynarodowienia kształcenia prowadzona jest przede wszystkim w ramach dorocznej analizy dyrektora kierunku i władz dziekańskich przygotowywanych na potrzeby przygotowania:

- 1) Raportu z oceny kierunku studiów w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim,
- 2) Wydziałowego raportu z oceny kierunków studiów w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim.

Powstałe w ten sposób dokumenty są podstawą sporządzenia ogólnouniwersyteckiego Raportu z Jakości Kształcenia.

- 1) Na poziomie dyrektora kierunku raport przede wszystkim jest analizą jakościową w zakresie stopnia uwzględnienia wzorów międzynarodowych, treści programowych, literatury itd., ale wspartą analizą ilościową i statystyczną w zakresie mobilności międzynarodowej, zaproszonych wykładowców itd. W ramach analizy uwzględniane są także informacje uzyskane w ramach dorocznych (przewidzianych w Wydziałowym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia) spotkań z interesariuszami wewnętrznymi.
- 2) Na poziomie wydziałowym analiza jest pogłębiona i poszerzona (wykładowcy w końcu często prowadzą zajęcia na różnych kierunkach równocześnie). Wskazywane są m.in. informacje:
 - a) Sposób uwzględniania wzorców międzynarodowych w funkcjonowaniu kierunków studiów (również w zakresie modyfikacji programów studiów) – punkt 1f,
 - b) Informacje dotyczące umiędzynarodowienia kształcenia (działania wspierające umiędzynarodowienie, dobre praktyki, ocena – w tym studentów, działania doskonalące – punkt 4,
- 3) Na poziomie ogólnouniwersyteckim dane są podsumowywane, ale także analizowane w celu zauważenia zarówno sytuacji problematycznych, jak i dobrych wzorów.

Należy zaznaczyć, że stopień umiędzynarodowienia jest także badany w ramach analiz prowadzonych w trybie ciągłym przez Dział Współpracy z Zagranicą, a także w ramach analizy stopnia realizacji Strategii Uniwersytetu, gdzie umiędzynarodowienie jest ważnym aspektem.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces umiędzynarodowienia na ocenianym kierunku jest szeroko zakrojony. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku praca socjalna. Na ocenianym kierunku funkcjonuje oferta zajęć w językach obcych, co pozwala na osiągnięcie przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny, a także podjęcia aktywności studenckiej, badawczej i zawodowej na polu międzynarodowym.

W procesie umiędzynarodowienia procesu kształcenia kadra dąży do przygotowania studentów do prowadzenia badań o charakterze międzynarodowym oraz nawiązywania współpracy z naukowcami reprezentującymi ośrodki akademickie w innych krajach. Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku praca socjalna, dzięki współpracy z przedstawicielami ośrodków akademickich i instytucji naukowych z innych państw, realizują te założenia w ramach procesu kształcenia zarówno poprzez umiędzynarodowienie własnej działalności naukowej oraz dydaktycznej, jak i podejmowanie działań mających na celu umożliwienie studentom poznania międzynarodowych badań i zagranicznych publikacji z obszaru pracy socjalnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów wizytowanego kierunku jest kompleksowe, skupiająca się na kluczowych aspektach dla partycypacji w procesie uczenia się. Dedykowane wsparcie objawia się na wielu płaszczyznach poprzez m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów, wsparcie aktywności wykraczających poza program studiów, pomoc materialną oraz animację ruchu naukowego i społecznego. Zadbano również o stworzenie odpowiednich warunków do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Uczelnia ma także na uwadze wyrównywanie szans edukacyjnych m.in. poprzez opiekę nad określonymi grupami studentów, które wymagają dodatkowych środków materialnych i czasowych. Wsparcie ma charakter systematyczny i stały, działając sprawnie w ramach przyjętych wcześniej rozwiązań. Jest ono dostosowane do zróżnicowanych potrzeb.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Regulamin studiów przewiduje istotne z perspektywy wsparcia studenckiego instytucje w zakresie studiowania takie jak np. urlopy od zajęć, egzaminy komisyjne oraz indywidualna organizacja studiów, która dzieli się na trzy kategorie – Indywidualną Organizację Studiów, Indywidualny Tok Studiów oraz Indywidualne Dostosowanie Studiów. Pierwsza z instytucji może polegać na zwolnieniu studenta z obowiązku

uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć na warunkach i w terminie uzgodnionym indywidualnie z prowadzącymi zajęcia. Druga z kolei została przewidziana dla szczególnie uzdolnionych jednostek i umożliwi ukształtowanie dla takiego studenta indywidualnego programu studiów, uwzględniającego jego umiejętności i zainteresowania. Studenci mogą również konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi, którzy prowadzą określone zajęcia. W związku z tym odbywają się regularne dyżury. Dodatkowo studenci mają możliwość konsultacji z nauczycielami również poza godzinami dyżurów i zajęć, po indywidualnym kontakcie mailowym. Zainteresowani naukowo studenci mogą realizować swoje pasje poprzez działalność w kołach naukowych lub indywidualne inicjatywy w porozumieniu z nauczycielami akademickimi.

Uczelnia zapewnia studentom niezbędne oprogramowanie i infrastrukturę do nauczania zdalnego oraz do dodatkowych aktywności, w tym naukowych, z którego studenci mogą korzystać bez ograniczeń. Dodatkowo studenci mają dostęp do specjalistycznego oprogramowania, co pozwala im rozwijać swoje pasje, zarówno na gruncie teoretycznym jak i praktycznym. Studenci kierunku są w odpowiedni sposób przygotowani do korzystania z oprogramowania do nauczania zdalnego. W tym celu na początku studiów organizowane są spotkania wprowadzające, na których przybliży się studentom tajniki funkcjonowania Uczelni, w szczególności związane z obsługą narzędzi do nauczania na odległość oraz z kwestiami internetowej obsługi studiów. Dodatkowo studenci mają stały dostęp do materiałów szkoleniowych i poradników związanych z nauczaniem zdalnym i specjalistycznym oprogramowaniem. W razie problemów, studenci mają możliwość uzyskania pomocy technicznej poprzez kontakt z odpowiednią jednostką. Wykluczeni cyfrowo studenci mogą liczyć na wsparcie w nauczaniu zdalnym ze strony Uczelni. W tym celu gwarantuje się studentom możliwość korzystania na wniosek studenta z infrastruktury Uczelni. Uczelnia zapewniła także studentom do swobodnego użytku jedną z sal Wydziału, w której mogą odbywać zajęcia zdalne.

Uczelnia zapewnia wsparcie dla osób wybitnych oraz motywuje do osiąganie wysokich wyników w nauce. Oprócz wspomnianych już wcześniej indywidualizacji organizacji studiów, szerokiego zakresu wsparcia w działalności naukowej oraz ustawowego stypendium rektora dla najlepszych studentów, przewidziane zostały dodatkowe stypendia i konkursy finansowane przez Uczelnię lub partnerów zewnętrznych. Dodatkowo studenci mają możliwość partycypacji w funkcjonującym programem tutoring, w którym rolę tutorów pełnią pracownicy naukowcy Uniwersytetu Śląskiego.

Studenci kierunku praca socjalna mają również możliwość podejmowania dodatkowych aktywności, które zapewnia lub wspiera Uczelnia. Można w tym zakresie wskazać m.in. Akademicki Związek Sportowy UŚ, Chór Uniwersytecki, Zespół Pieśni i Tańca "Katowice", projekty w ramach sojuszu Transform4Europe, do którego Uniwersytet Śląski należy. Jeżeli chodzi o zakres przedsiębiorczości, to w dużej mierze odpowiada za nie Biuro Karier, z którego studenci pomocy mogą korzystać. Co ważne, mogą brać udział w konkursie na biznesplan czy też w Szkole Przedsiębiorczości.

Wsparcie studenckie uwzględnia i jest dostosowane do potrzeb różnych grup interesariuszy wewnętrznych studiujących na Uczelni. Uczelnia zapewnia szeroki zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Dla zapewnienia właściwej pomocy osobom z niepełnosprawnościami na Uczelni zostało powołana odpowiednia jednostka odpowiedzialna za sprawy osób z niepełnosprawnościami. Oprócz dedykowane stypendium, studentom z niepełnosprawnościami zapewnia się m.in.: dostosowanie procesu kształcenia, wsparcie asystenta, wsparcie tłumacza języka migowego, miejsca w domach studenckich przystosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Każdy student ma również możliwość skorzystania z pomocy z zakresu problemów natury psychologicznej i emocjonalnej u wykwalifikowanej kadry psychologów i psychoterapeutów Uniwersytetu Śląskiego.

Uczelnia wywiązuje się z ustawowych obowiązków wsparcia materialnego dla studentów i zapewnia im możliwość uzyskiwania stypendiów socjalnych, zapomóg, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Zgodnie z deklaracjami i dokumentacją dostarczoną przez Uczelnię opiera się on na zasadach: powszechności, permanentności oraz hierarchiczności. Studenci w formie zdalnej mogą składać określone wnioski poprzez odpowiednie formularze. W razie negatywnych rozstrzygnięć przysługuje im odwołalnie do prorektora ds. studenckich. Studenci Uczelni, w tym kierunku praca socjalna mogą składać skargi w sposób formalny i nieformalny poprzez Centrum Obsługi Studiów, władze Wydziału oraz samorząd studencki.

Uczelnia prowadzi działania edukacyjne i informacyjne z zakresu bezpieczeństwa studentów. Oprócz właściwych zajęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, dodatkowo Uczelni na stronie internetowej informuje o najważniejszych aspektach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz wskazuje drogi postępowania, jeżeli takie bezpieczeństwo jest zagrożone. Uczelnia jest odpowiednio przygotowana do wspierania osób dotkniętych zjawiskiem dyskryminacji, przemocy wśród społeczności akademickiej oraz problemami natury psychologicznej.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Obsługę administracyjną studentów realizowane jest przez Centrum obsługi studiów. Dział jest dostępny dla studentów określonych godzinach lub po wcześniejszym umówieniu się. Informatycznym wsparciem obsługi jest wirtualna uczelnia.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie samorządu studenckiego. Zarówno w aspekcie finansowania jak organizacyjnym pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie uzyskana od przedstawicieli samorządu studenckiego. Członkowie organów samorządu studenckiego regularnie współpracują z władzami Wydziału i całej Uczelni. Studentom wizytowanego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich. Zainteresowane osoby otrzymują wsparcie merytoryczne poprzez przypisanie odpowiednich nauczycieli akademickich lub innych pracowników Uczelni do opieki nad daną organizacją.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Działania te stanowią podstawę do podejmowania pożądanych z perspektyw studenckiej zmian. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i postulaty bezpośrednio do władz Uczelni i Wydziału lub poprzez samorząd studencki. Dodatkowo Uczelnia organizuje cykliczne badanie związane z zadowoleniem studentów z kierunku studiów, w tym z oferowanego im wsparcia.

Przedstawiciele studenccy zasiadają w ciałach odpowiedzialnych za poziom jakości kształcenia na Uczelni i tym samym mają wpływ na bieżące problemy studenckie i możliwości ich rozwiązania.

Dodatkowo Uczelnia i władze pozostają w stałym kontakcie z samorządem studenckim w celu monitorowania poziomu wsparcia studentów oraz jego skuteczności. W razie pojawienia się negatywnych aspektów, władze podejmuje odpowiednie działania naprawcze.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Dedykowane wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, a także wsparciu organizacyjnym i finansowym z uwzględnieniem wsparcia w nauczaniu z wykorzystaniem metod i technicznych kształcenia na odległość. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Sprawnie działa system skarg, prośb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Uczelni oraz samorząd studencki. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia dokonuje również regularnej ewaluacji zapewnianego wsparcia i dzięki temu stale je ulepsza.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W myśl ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1198), informacja publiczna związana z UŚ udostępniana jest w serwisie <https://bip.us.edu.pl/>. Wszelka informacja publiczna, która w tym serwisie nie została udostępniona jest dostępna na wniosek. Serwis BIP zawiera najważniejsze informacje dotyczące UŚ, jego działalności, Władz oraz struktury. W strukturze serwisu wyróżniono następujące działy:

- o uczelni, gdzie znajdują się informacje na temat władz uczelni, jej misji, organów dyscyplinarnych i strategii rozwoju;

- awanse naukowe, gdzie zamieszczono informacje dotyczące realizowanych w uczelni przewodów doktorskich i habilitacyjnych w podziale na dziedziny nauki;
- akty prawne, gdzie zamieszcza się treść aktów prawnych regulujących działanie uczelni. Od niespełna roku UŚ wykorzystuje nowy system wyszukiwania dokumentów (LEX – Baza Dokumentów), gdzie na bieżąco zamieszcza się wydane na uczelni akty prawne. Baza dokumentów UŚ jest podzielona z uwzględnieniem dat ich uchwalenia, jak również rodzajów dokumentów (podział obejmuje takie typy dokumentów, jak: status, uchwały Senatu, zarządzenia Rektora, zarządzenia Kanclerza, obwieszczenia Rektora, pisma okólne Rektora, pisma okólne Prorektorów, pisma okólne Kanclerza, regulaminy, pierwsza Rada UŚ, Rada UŚ, Uczelniana Komisja Wyborcza, Strategia Rozwoju UŚ).
- komunikaty, gdzie zamieszczane są - między innymi – komunikaty Rektora;
- dokumenty, gdzie znajdują się sprawozdania Rektora, sprawozdania Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego i Uczelnianej Rady Samorządu Doktorantów, informacja o realizacji strategii podatkowej UŚ, informacja o kontroli zarządczej i audycie wewnętrznym oraz raport o stanie dostępności
- serwis BIP, gdzie można znaleźć zasady udzielania informacji publicznej na wniosek, klauzulę informacyjną RODO oraz informacje na temat redakcji BIP UŚ.

Ponadto w serwisie BIP UŚ znajdują się informacje dotyczące wyborów 2020-2024, zamówień publicznych oraz ofert pracy.

Za obsługę serwisu BIP UŚ odpowiedzialny jest trzyosobowy zespół, który tworzą redaktorzy BIP, którzy wprowadzają nowe informacje bądź zmiany na podstawie zgłoszeń nadsyłanych przez użytkowników.

Za publikowanie informacji w głównym serwisie uczelni, jest odpowiedzialny zespół Centrum Komunikacji Medialnej, który przyjmuje zgłoszenia dotyczące zamieszczania informacji na stronie. Kwestie związane z przekazywaniem treści do publikacji na stronach ogólnouczelnianych zostały uregulowane w Przewodniku Komunikacyjnym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, gdzie szczegółowo opisano – między innymi – zasady komunikowania treści między serwisem głównym a serwisami wydziałowymi i instytutowymi, zasady przekazywania treści do publikacji na stronach ogólnouczelnianych, merytoryczne i techniczne zasady tworzenia treści.

Strona internetowa Wydziału Nauk Społecznych jest podstroną serwisu www.us.edu.pl. Za jej aktualizowanie jest odpowiedzialny trzyosobowy zespół podlegający Prodziekanowi ds. strategii i promocji.

Pełna informacja o procesie rekrutacji dla kandydatów na studia na kierunku praca socjalna (pierwszego i drugiego stopnia) zamieszczana jest w systemie IRK. Poza informacjami podstawowymi znajdują się tam także: terminarz rekrutacji, opis kierunku i jego specjalności, kryteria kwalifikacji (stara/nowa matura, matura międzynarodowa, europejska i zagraniczna), ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym, opłaty za kształcenie oraz dane kontaktowe do członków komisji rekrutacyjnej i do punktów informacyjnych, w których można uzyskać informacje na temat rekrutacji oraz uzyskać pomoc dotyczącą przebiegu rejestracji (m.in. Dział Kształcenia, Biuro Rekrutacji Cudzoziemców, Dział Portalu i Serwisu WWW, Centrum Obsługi Studentów).

Z kolei serwis Kandydat UŚ w przystępnej formie prezentuje kierunki studiów oferowane w UŚ. Informacje o kierunku praca socjalna przedstawione są w nim w blokach tematycznych, które kolejno

omawiają zagadnienia interesujące kandydatów: O kierunku, Specjalności, Dlaczego warto u nas studiować?, Kryteria kwalifikacji 2023/2024, Gdzie i czego będziesz się uczył?, Praktyki i staże, Gdzie są prowadzone zajęcia?, Co robią nasi absolwenci?, Skontaktuj się z nami.

Pełna informacja o programie studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisów modułów oraz formy i liczby godzin poszczególnych przedmiotów, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów kształcenia itp. zamieszczone są w otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku & Informator ECTS. Obecnie w serwisie znajdują się programy studiów na kierunku praca socjalna od roku akademickiego 2014/2015. Serwis ten jest w pełni zintegrowany z Kartą Kierunku, co oznacza, że wszelkie zmiany w programach studiów są w pełni dostępne dla użytkowników serwisu.

Informacje o programie studiów są dostępne także z konta w systemie USOSweb w Katalogu, gdzie student ma możliwość zweryfikowania bądź pozyskanie pełnej informacji o przedmiotach, których zaliczenie jest niezbędne w toku studiów.

Informacja o studiach odpowiada potrzebom różnych grup odbiorców, ponieważ strona internetowa UŚ jest opracowywana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Standardy WCAG 2.0 nakładają na dostawcę informacji w Internecie wymóg spełnienia czterech podstawowych kryteriów w zakresie dostępności tj.: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i solidności. Każdy ma zatem prawo do wystąpienia z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub dowolnego ich elementu. Można także zażądać udostępnienia informacji za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, na przykład przez odczytanie niedostępnego cyfrowo dokumentu, opisanie zawartości filmu bez audiodeskrypcji itp. Wszelkie problemy związane z dostępnością cyfrową rozwiązywane są przez Centrum Obsługi Studentów.

Kwestie związane z dostępem do informacji o studiach w serwisach WWW uczelni są także podejmowane podczas corocznych spotkań dyrekcji kierunku ze studentami i pracownikami, przewidzianych w Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Co roku Pełnomocniczka rektora ds. rekrutacji na studia, wraz z Centrum Promocji UŚ realizuje wśród kandydatów na studia w UŚ, zarejestrowanych w systemie IRK badania ich opinii na temat funkcjonalności systemu rekrutacyjnego. Sprawdzane jest - między innymi – w jaki sposób kandydaci na studia oceniają sposób przedstawienia kryteriów kwalifikacji, dostęp do wykazu wymaganych dokumentów oraz techniczne aspekty działania serwisu. Wnioski z badań służą wprowadzaniu działań doskonalących w zakresie przekazywania informacji dotyczących studiów.

W marcu 2022 roku w ramach projektu DUO zrealizowano badania dotyczące wprowadzenia generatora stron WWW dla pracowników i studentów UŚ. W badaniu tym zawarto – między innymi pytania o ocenę działania strony głównej UŚ – serwisu us.edu.pl. Uzyskane dane stanowiły podstawę do zaprojektowania zmian w strukturze tej strony internetowej.

Z kolei w okresie od października do listopada 2022 roku w ramach projektu Wyspy Wiedzy, którego liderem jest Uniwersytet Śląski zrealizowano badania ilościowe i jakościowe wśród pracowników i studentów UŚ. Wśród pytań zadanych uczestnikom badań znalazły się kwestie dotyczące dostępu do informacji o studiach w serwisach internetowych UŚ. Wnioski z badań zostały przedstawione Władzom uczelni, jak również Centrum Komunikacji Medialnej i Centrum Promocji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Jest także dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Informacja obejmuje wszystkie istotne kwestie jak cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Przeprowadza się systematyczną ocenę programu studiów w oparciu o procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych, które przewidują szereg działań podejmowanych przez dyrektora kierunku studiów we współpracy z radą dydaktyczną kierunku studiów. Należą do nich:

- Przeprowadzana przynajmniej raz w roku analiza wyników weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń, egzaminów i ocen końcowych modułów), obejmująca w szczególności, czy występują sytuacje, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0). Wyniki analizy dyskutowane są następnie na forum rady dydaktycznej RDKS. Na ich podstawie dyrektor kierunku odbywa rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem przeprowadzającym weryfikację efektów uczenia się; w razie potrzeby dokonuje lub zleca przeprowadzenie analizy wykorzystywanych narzędzi weryfikacji efektów uczenia się w szczególności w zakresie ich poprawności, adekwatności i zgodności z właściwym opisem modułu i sylabusem; w przypadku

stwierdzenia nieprawidłowości poleca pracownikowi podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji, w szczególności udoskonalenie narzędzi weryfikacji efektów uczenia się, udoskonalenie sylabusów zajęć lub przedstawienie propozycji stosownych modyfikacji programu studiów.

- Przeprowadzana po każdym semestrze analiza wyników ankiet oceny zajęć dydaktycznych przeprowadzanej wśród studentów. Od roku akademickiego 2021/2022 studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat wszystkich zajęć, w których biorą udział. Ankieta ma formę zdalną i jest udostępniana studentom za pośrednictwem systemu USOS. Wnioski i zmiany wynikające z analizy danych pozyskanych z ankiet ewaluacyjnych oceniających pracowników przedstawiane są na spotkaniach organizowanych przez Dyrektorkę Kierunków. W posiedzeniach biorą udział zarówno pracownicy, jak i przedstawiciele środowiska studentów. Spotkania z samymi pracownikami odbywają się zwyczajowo dwa razy w roku – pod koniec roku bądź na początku roku akademickiego oraz po zakończeniu semestru zimowego. Spotkania ze studentami odbywają się minimum raz w roku i są na nie zapraszani studenci kierunków praca socjalna, socjologia oraz polityki miejskie i doradztwo publiczne. Taka częstotliwość spotkań pozwala na bieżące monitorowanie sytuacji dydaktycznej oraz sprawne reagowanie na zgłaszane problemy.
- Hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku praca socjalna, które mają charakter kontrolujący warsztat dydaktyczny osób prowadzących zajęcia. Przeciętnie w każdym roku przeprowadza się dwie-trzy wizytacje. Są nimi obejmowane zwykle zajęcia prowadzone przez nowych pracowników i doktorantów oraz przez osoby, których zajęcia zostały nisko ocenione przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej. Osoby hospitujące przygotowują protokół z hospitacji, w którym formułują swoje zalecenia.
- Analizę prac dyplomowych, która dotyczy w szczególności osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się, jakości weryfikacji tychże efektów poprzez oceny i ewentualne recenzje, w tym w zakresie występowania związku między jakością pracy dyplomowej, a średnią ocen ze studiów uzyskanych przez studenta, a także porównania istotności różnic między pracami, które uzyskały skrajne oceny oraz adekwatności zastosowanych w ramach procedury dyplomowania metod weryfikacji efektów uczenia się. Corocznie do weryfikacji wybiera się co najmniej 5% prac dyplomowych powstałych w danym roku na danym kierunku, przy czym liczba prac nie może być mniejsza niż 3 dla kierunku. Wyboru prac dokonuje RDKS, przy zapewnieniu reprezentacji prac z wszystkich realizowanych seminariów dyplomowych. Analizy prac dyplomowych dokonują nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i doświadczenie w zakresie prowadzenia seminariów dyplomowych i recenzowania prac dyplomowych. Osoba przeprowadzająca analizę sporządza protokół z wykorzystaniem opracowanego formularza. RDKS dokonuje zbiorczej analizy protokołów i jej wyniki przekazuje właściwemu DKS. Wyniki analizy prac dyplomowych dyskutowane są na posiedzeniu WKKS.
- Monitorowanie losów absolwentów kierunku praca socjalna przy pomocy: analizy dostępnych danych powszechnie dostępnych takich jak: Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA), raporty Głównego Urzędu Statystycznego, a także Biuro Karier UŚ, Radę Programową, indywidualne kontakty z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału, indywidualne kontakty pracowników Wydziału z absolwentami kierunku.
- Monitorowanie efektów uczenia się osiągniętych podczas studenckiej praktyki zawodowej, które odbywa się z jednej strony poprzez bieżący kontakt opiekuna praktyk z osobą odbywającą praktykę, z drugiej – na etapie zaliczenia praktyki. Po zakończeniu praktyki, osoba studiująca składa raport z realizacji praktyk, (wraz kartą ocen uzyskanych w miejscu realizacji praktyk), w którym opisuje zarówno przebieg praktyki, jak i uzyskane w trakcie jej trwania efekty uczenia się. Dokument ten powinien korelować z zawartym przed rozpoczęciem praktyki porozumieniem, dookreślającym m.in. oczekiwane praktyką efekty uczenia się. Dodatkowo przedstawia opinię

dotyczącą realizacji praktyk, obejmującą ocenę przydatności zdobytej w ramach praktyk wiedzy i umiejętności (formularz online).

- Spotkania z nauczycielami akademickimi, które odbywają się minimum dwa razy w roku. Podczas spotkań omawiane są bieżące sprawy dotyczące procesu kształcenia, wyniki oceny jakości kształcenia na kierunku, planowane zmiany w obszarze dydaktyki. Spotkania służą również wypracowywaniu rozwiązań doskonalących w ramach SZJK. Pracownicy mają możliwość zgłoszenia swoich uwag i postulatów dotyczących warunków realizacji zajęć dydaktycznych na kierunkach, w tym również związanych z infrastrukturą. Umożliwia się im również zgłaszanie propozycji zmian w programie kształcenia.
- Spotkania ze studentami kierunku praca socjalna, które odbywają się przynajmniej raz w roku. Spotkania te służą omówieniu bieżących spraw dydaktycznych oraz potrzeb związanych z kształceniem. Studenci i studentki mają możliwość wypowiedzenia na tematy związane z jakością kształcenia, infrastrukturą dydaktyczną, a także zgłosić pomysły na doskonalenie programu studiów, w tym włączenie nowych i modyfikację dotychczasowych treści.

Systematyczna ocena programu studiów uwzględnia wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji.

- Począwszy od roku akademickiego 2019/2020 realizowana jest zmodyfikowana procedura Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych (znowelizowana w 2023 r.), która umożliwia szczegółową analizę realizowanego programu w szerokim spektrum obejmującym wskaźniki ilościowe postępów i niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się, prace dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe. Dokumentację procesu umieszczono w załączniku zawierającym Raporty Jakości Kształcenia.

- W związku z planowaną modyfikacją programów w ramach Nowej Koncepcji Studiów w trzech ostatnich latach przeprowadzono wśród studentów badania dotyczące satysfakcji z programu studiów (formularz online). Opinie studentów zostały uwzględnione w nowej propozycji programu na kierunku (usunięcie kilku modułów wskazywanych najczęściej jako niepotrzebne w programie, zmiana wymiaru lub formy zajęć, przesunięcie wybranych modułów na wcześniejsze semestry, wprowadzenie nowych modułów, zwiększenie liczby zajęć do wyboru, wprowadzenie modułu w j. obcym z założeniem co-teachingu międzynarodowego, wprowadzenie warsztatów tematycznych). Propozycja nowego programu została zaopiniowana pozytywnie przez studentów III roku kierunku praca socjalna i zaprezentowana na spotkaniu Rady Dydaktycznej kierunków w lutym 2023 r.

- W kolejnym roku akademickim planuje się wdrożenie ogólnouczelnianej ankietyzacji w sprawie obsługi administracyjnej i warunków studiowania.

- Nauczyciele akademicy mają możliwość dawania pisemnych informacji zwrotnych odnośnie zrealizowanych z daną grupą zajęć (równoległe do ocen dokonywanych przez studentów), a także bezpośrednio podczas spotkań z dyrekcją, które odbywają się przynajmniej dwa razy w roku. Jest to również okazja zarówno do zgłaszania uwag i postulatów, jak i podzielenia się dobrymi praktykami w dydaktyce.

- Dyrekcja kierunku otrzymuje cyklicznie wyniki badań losów absolwentów przygotowywane przez Biuro Karier UŚ. Na podstawie raportów badań losów absolwentów dotyczących lat 2017-2021 można stwierdzić, że studia na kierunku praca socjalna pozwalają na szybkie pojęcie pracy w zawodzie. Absolwenci kierunku praca socjalna potwierdzają, iż wybrany kierunek studiów w znacznym stopniu spełnił ich oczekiwania w przygotowaniu do zawodu, przy czym praktyki zawodowe i dyplomowe są jednym z częściej wskazywanych sposobów rekrutacji do przyszłej pracy. Z badań wynika także, że wybór kierunku, jak i uczelni był wyborem świadomym. W ocenie ponad większości uczestników badań, istnieje zapotrzebowanie na absolwentów kierunku praca socjalna, z czego połowa badanych podkreśliła to w stopniu zdecydowanym. Absolwenci nie mają trudności w określeniu, kto może być

ich pracodawcą, na jakich stanowiskach pracy mogą pracować ani jakie wymagania zawodowe mają spełniać. Program nauczania na pierwszym i drugim stopniu studiów w dużej mierze pokrywa się z oczekiwaniami pracodawców dotyczącymi np. sfery umiejętności komunikacyjnych, wiedzy z zakresu metodyki pracy socjalnej, jak i doświadczenia zawodowego (praktyki).

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu i procesu kształcenia. Jako przykładowe można wykazać:

- Zmniejszenie liczebności grup seminaryjnych.
- Rozmowy z nauczycielami stosującymi jednolite oceny – zalecenie wprowadzenia systemu oceniania umożliwiającego różnicowanie ocen.
- Rozmowy z osobami, których średnia ocen była poniżej 3 z zaleceniem by omawiane na zajęciach treści były bardziej przystępne dla studentów.
- Zwiększenie liczby recenzentów prac dyplomowych.
- Zalecenia odnośnie przygotowywania recenzji prac – w szczególności należy zwracać uwagę na:
 - koncentrowanie się w recenzjach na ocenach i opiniach dotyczących jakości prac, a nie na streszczaniu ich zawartości,
 - konkluzywne konstruowanie opinii i adekwatne do opinii ocenianie prac,
 - przywiązywanie uwagi przez recenzentów i promotorów do redakcji recenzji – dbania o ich poprawność językową i redakcyjną.
- Motywowanie kadry akademickiej do realizacji szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne.
- Włączenie studentów w działania pro jakościowe poprzez wskazywanie przez nich miejsc „dobrych praktyk” – opinie wydawane po odbyciu praktyk zawodowych.
- Wdrożenie harmonogramu współpracy w ramach seminarium dyplomowego.
- Odnośnie jednego z modułów prowadzonych przez zewnętrznego specjalistę studenci zgłosili trudności w komunikacji oraz uwagi do sposobu prowadzenia zajęć jeszcze w trakcie trwania semestru. Na prośbę grupy odbyła się rozmowa z prowadzącym, która miała na celu porozumienie i wypracowanie sposobu dalszej współpracy. Sytuacja uległa poprawie, jednak nie na tyle by podsumować współpracę jako satysfakcjonującą obie strony. Zajęcia zostały ocenione najniżej z wszystkich (2,81). Na niski wynik mogła mieć wpływ konieczność realizacji zajęć w formule zdalnej, co przy zajęciach warsztatowych stanowiło utrudnienie. W związku z niską oceną zajęć podjęto decyzję o nawiązaniu współpracy z innym specjalistą w przedmiotowym zakresie.
- W odniesieniu do zajęć, które ocenione zostały poniżej 4,0 zaproponowano działania naprawcze, do których zaliczają się:
 - hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzenia warsztatu dydaktycznego nauczyciela;
 - hospitacje o charakterze doskonalącym – proponuje się nauczycielom, których zajęcia zostały ocenione nisko wizytację zajęć, które ocenione zostały najwyżej w ramach benchmarkingu wewnętrznego;
 - wprowadzenie nowych metod i narzędzi dydaktycznych, jak również weryfikacja dotychczasowego sposobu prowadzenia zajęć.
- Proponowanie tematyki prac dyplomowych oraz tematów zajęć specjalizacyjnych przez Partnerów Rady Programowej Kierunku.
- Opinie i uwagi wnoszone przez absolwentów, po ich analizie wykorzystywane są do stałego ulepszania programu kształcenia oraz w pracach nad nową koncepcją studiów. Obecny program studiów realizuje tematykę zajęć, która wymieniana była w badaniach absolwentów jako brakująca lub niewystarczająca, np. wprowadzone zostały zajęcia z zakresu wypalenia zawodowego, pracy z klientem niedobrowolnym, z klientem zadłużonym. Ponadto wspólnie z Partnerami Rady

Programowej Kierunku Praca Socjalna zmodyfikowano program praktyk zawodowych oraz doprecyzowano wymogi stawiane praktykom dyplomowym. Bieżące modyfikowanie programu studiów, a także tworzenie nowych specjalności są dowodem na dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy w zakresie świadczenia profesjonalnej pracy socjalnej. Sprzyjają temu również prace nad nową koncepcją studiów, które umożliwiają w większym zakresie uwzględnienie postulatów absolwentów odnośnie do zmian w programie studiów (głównie w zakresie wycofania z programu modułów, które absolwenci uznali za niepotrzebne).

- Planowane w nowym programie studiów poszerzenie oferty zajęć do wyboru poprzez wprowadzenie nowych zajęć, zwłaszcza praktycznych, warsztatowych, wynika wprost z badania losów absolwentów, którzy wskazują na potrzebę uwzględnienia w programach studiów zajęć wzmacniających kompetencje miękkie i praktyczne umiejętności związane z realizacją zadań pracownika socjalnego.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wyznaczone zostały zespoły i osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty ich kompetencje i zakres odpowiedzialności, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Także przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Systematycznie przeprowadzana jest ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane.

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni. Wnioski z oceny programu studiów są wykorzystywane do doskonalenia tego programu.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

